

VAS-NAPO

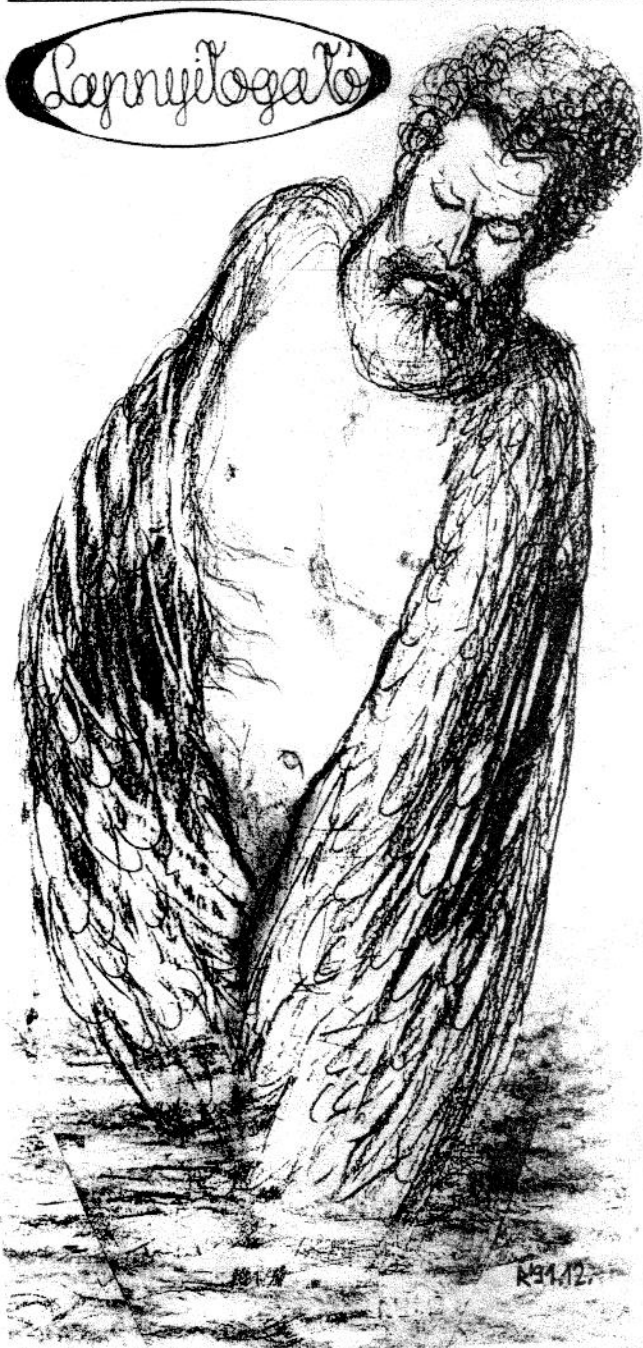
Культурѣлис, школьнѣрѣси, кѣхѣлери нѣвилѣр

Vasnap, 1991. november 7. Szent András hava,

december 6. Karácsony hava

U. évfolyam, 11-12. szám

Megszállottan

A hattyu bucsuja

Ne háborodj fel, Kedves Olvasó, ha tegezlek most. Azért teszem, mert így szokás ez a barátok között. És én a Barátomnak tartalak.

Eppen egy éve szólhattam Hozzá először és örültem, hogy elmondhatom gondolataimat Neked. Reméltem, hogy fájó derekaddal felegyenesedsz a sárgarépagödörből és kicsit figyelsz rám. Örültem, hogy Téged is érdekelnek a faluban történetek /olykor meg is osztottad velem örömeid (kirándulásaitok érdekes leírására és a többiekre gondolkodok), máskor ostromoztál, sérelme-

det irtad le/; örültem, hogy érdekelnek választottaid gondolatai. Erről az egyre hamarabb elfogyó, növekvő példányszám árulkodott. Beszélhettem a kicsikkel és azokkal is, akik a 90. évük felé haladnak már. Mindezt nagy örömmel tettem. És ha beköszönt a jó idő, újra leülök Nánainé Margit néni mellé a kispadra, hiszen Ő olyan sok érdekeset tud a multról...

Kapocs volt közöttünk a Lap, beszélgettünk, kicserélhettük gondolatainkat a hasábon. Köszönöm.

Most elbucszom Tőled - befejezem. Ennek több oka is van; az egyik, hogy munkahelyem máshol lesz ezentúl és így kissé "kiesek" a vérkeringésből, kevésbé leszek benne a dolgok sűrjében - így szoktatók mondani Ti is. /A Lapnak azonban továbbra is olvasója maradok. Igénylem, sőt! elvárom a megfelelő tájékoztatást, az igényes írásokat./

A másik ok az, hogy kissé belefáradtam az örökös segítség nélküli "csatákba"/szélmalomharc/. Mert szó, ami szó, az önkormányzat nem fürösztött tejbe, vajba bennünket! A mézédés élet biztosítását nem is kértük tőle, de a valamivel nagyobb segítségre szükségünk lett volna. A "Kétszeresen ad, ki gyorsan ad" közmondás nem igazán érvényesült a Vas-lap és a HIVATAL kapcsolatában. Amikor Monoron már nem nézték jó szemmel - sem a Műv. Házban, sem a Földhivatalnál, sem a monori Polgármesteri Hivatalnál - az örökös technikaoldulást, a haldokló vasadi szakszövetkezet segített bennünket a kicsinyítés megoldásában. Érték a "gazdát" is bőséges helybéli tyukcsipések, de Erted, vállalta ezeket is... Igaz, a Lapot sohasem cenzurázta a HIVATAL.

Hát, most leteszem a tollamat. Vedd fel Te! és irj! Lobogj és világíts nekünk! Meggyőződéseim, hogy egy közösség szelleme csak úgy szokkenhet szárba, ha mindörökké ápoljuk azt.
Sok erőt adjon hozzá az Isten!

-mó-

Ise' allelt

mag,

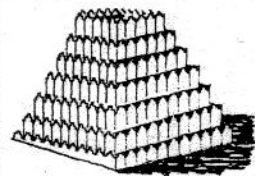

A Hattyu bucsuja óta változó a helyzet: megszületett Jézus aki Krisztussá lett - Ujjászületik Lapunk is. Ezt reméljük. Ez folyamatban van az elragadtatás vizébe vetji magunkat, csak "adjátok meg munka örömét", ahogy a mi d'ga József Attilánk is könyörögte, kiáltozta.
Ugy legyen!

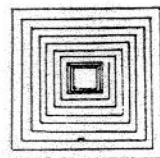
-gazda-

2

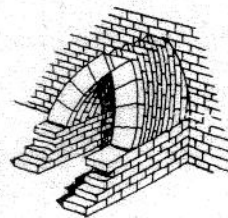
MEZOPOTÁMIA

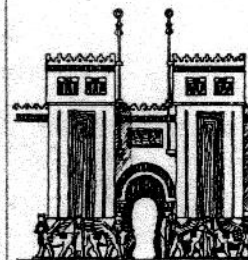
zikkurat

zikkurat alaprajza

csatornaboltozás

Szárgon palotájának déli homlokzata (Khorzabad)

Ikreként még nehezebben szoktuk az óvodai közösséget, mint más gyerekek. Se enni, se játszani nem akartunk a többiekkel. Ezért aztán - nyár lévén - az udvaron, a nagy diófa alatt terített kettőnknek Lica néni, a dadus. Az ebédelésre Anyu és az Ovónéni próbált rábeszél-
ni. Mire beköszöntött az ősz, ugyanolyanokká lettünk, mint a többiek. Csupán jeleinkben különböztünk: testvérem az órát, én az almát kaptam.

Husz év múlva, a fiam fogására Éva néni rajzolta ismét az én egykori jelemet.

Amikor belépek az oviba, csend fogad. Itt szundit, szuszog a jövőnk.

Eva néni suttogva az irodába invitál. Kicsi helyiség ez: egy szekrény, egy asztal, két szék - ennyi a berendezése. A falról mezitlábbas kisfiu olvasását egy hatalmas napraforgónak támaszkodva. Az iroda sarkában egy nagy kosár: játékoktól púpos.

Eva néni örömmel mondja:

- 18 ezer forintot kaptunk, amin a gyerekeknek játékokat vehettünk karácsonyra. És tudod - emel fel egyet - soha nem tudom megállni, hogy egy-két babát ne vegyek.

És ahogy a gyerekeket szokta, megsimogatja a celofános arccsokát.

Fiatal pátyi lányként jött vasadra. Később férjhez ment a nagy tanítódinasztia egyikéhez: Szalay Lászlóhoz. El is felejtődött, hogy Nagy Evának hívják - ő a falu Ovónénije lett.

- 1953-ban kezdtem. És itt. Ez az első munkahelyem. Ma már az unokáim között dolgozom - mosolyog. - Egy egyszerű, parasztház volt akkor az óvoda: 1 teremből, 1 főzőből és 1 öltöző-mosdóból állt. Ilyenkor gerendás plafonja alatt álmodhattak a gyerekek. Huszonkét férőhelyes volt, de 70 kicsi cipő kopogott a padlón naponta.

A gyerekeket mindig nagyon szerettem. Ha pályaválasztás előtt állnék, megint óvónőnek jelentkeznék. Nincs szebb, mint amikor az anyuka itt hagyja kicsijét, és ő - nálam keresve a vigaszt - nyakam köré fonja karjait. De sok gyerekkönny száradt már fel az ölemben! ...Vagy amikor az új ruhá-
jokkal, cipőjükkal dicsekednek! No, és, amikor látom, hogyan nyiladozik az értelmük! Napról napra okosodnak.

/Éva néni sugárzik. Én hallgatom. Közelségében - mint huszonegynéhány éve - a madárfészek melegét, biztonságát érzem./

- Kicsi közösség voltunk, de inkább nagy családnak mondanám - beszél tovább a múltat. - Nem volt se vízvezetékünk, se hűtőszekrényünk - vaskályhával fűtöttünk. Ismertük egymás gondjait és megoldani is segítettünk. Szegénységünk méginkább összetartozóvá tett minket. Ezt a jó légkört ma is őrizzük. Igaz, hogy munkatársaim cserélődtek az évek alatt, de nekem valahogy, mindig jó kollégákat adott a sors. Hogy elmentek, inkább anyagi okai voltak. A kezdetkor 70 kicsi lakónk volt, most ideális a létszám: 50 fő. Huszonötön az egyik, huszonötön a másik csoportban vannak. A vízért sem a kerekesházhoz járunk, központi a fűtésünk.

És közben kalauzol a Mesék Birodalmában - életünknek azon az állomásán, ahová nem váltható returjegy.

- Itt a mosdó, ez a zsibongó...

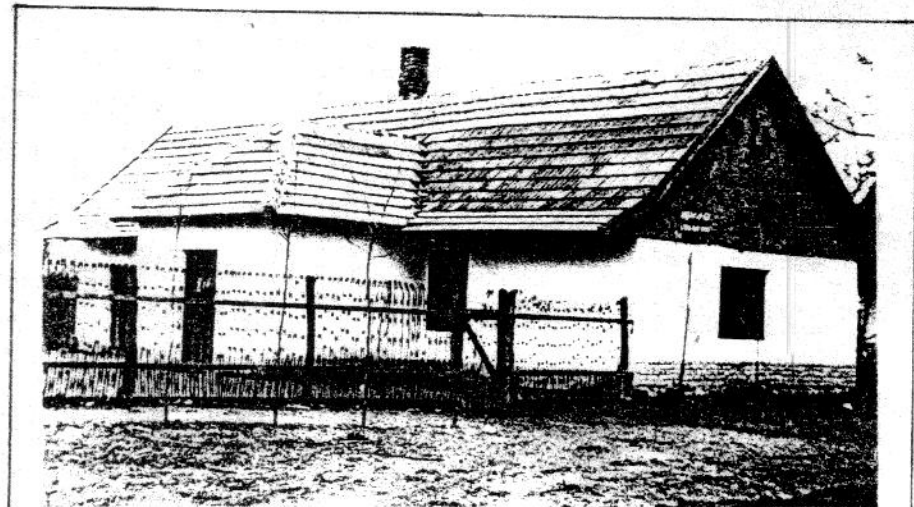
Aztán egyik teremhez érünk. Lábjeggyen járunk, nehogy megzavarjuk a csöppnyi ágyak fölött táncoló tündé-
reket, manócskákat.

...- A régi, fagerendák alatt nyugodtabban alhattak a kicsik - sóhajtja és az omló mennyezetre mutat.

- Rettegünk a pillanattól, mikor zuhan a vakolat. Az óvoda alapos felújításra szorulna, hiszen tizenöt éve lakjuk. Október 31-én erről számoltam be a Tisztelt Képviselő Uraknak és a Polgármesteri Hivatal vezetőinek.

Remélem, nem pusztába kiáltott szó, amit leirtam.

Éva néni harminckilenc éve él itt: hozzánk tartozik. Itt volt fiatal, itt nőtt fel fia, lánya. Arról nem beszél, hogy 1976-ban az Oktatásügy Kiváló Dolgozója lett.

A régi óvoda

Tavaly szolgálati lakásukból Monorra költöztek. "Olyan furcsa végig menni az utcán, ahol annyi az idegen arc! Reggelente alig várom, hogy Vasadra érjek és köszönthessem az ismerősöket." Maholnap már csak látogatóba jön a faluba néha. Szeptemberben nyugdíjba megy.

Vajon lesz-e még egy ilyen Övónénink?

Éva nénivel Manulek Ildikó beszélgetett.

Csoportkép 1964-65. évből

A felnőttek: Mancsi néni, a főzőnő, Eva néni, az Övónéni, Lica néni, a dadus.

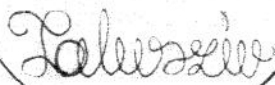
Felső sor: a fiúk, balról jobbra: Bubrovski Szilárd, Lukács Sándor, Sárkány József, Banaós László, Manulek József, Kovács György, Keszeg Kálmán, Kanyó Balázs, Guzsvány István.

Alsó sor: a lányok: Szokolai Györgyi, Bernula Éva, Demeter Erika, Bakó Erzsébet, Balogh Ida, Malik Zsuzsanna, Szokolai Zsuzsanna, Manulek Ildikó, Seres Mária, Prakter Ildikó, Tóth Katalin.

Domborművek az augsburgi székesegyház érc kapuján

Helyzetkép a

/K/UTUNKRÓL

Hogy tiszta vizet igyunk, első utunk a kutunk. Hol is tartunk a megépítéssel?

Magda Gyula polgármesterünk így beszél erről:

A lakosságot már a nyáron tájékoztattuk a vízvezeték megvalósításának lehetőségeiről. Ezúgyben kérdőíveken gyűjtjük folyamatosan a támogatókat. A vízügyi társulat létrehozásához sok mindent meg kell ismernünk, például a pénzügyi paramétereket, a költségvetést, az állami támogatás összegét, ami a költségvetés összegétől függ/ stb. Jelenleg az előkészítő bizottság szervezése is folyamatos.

A Bem utca vége, erdő ölelte táj. A csendet a kutfurók munkája veri félre. Vasadért, értünk, unokáinkért dolgoznak.

Jeney Gyula, az ELITE Kft. vezetője a következőket mondja:

A munkát október 14-én kezdtük el. 160 m-re mélyítettük a kutat. Az előre látható rétegsoroknál sajnos nehezebb kőzeteket is harántoltunk. A 160 méter elérése után a geofizikai mérések megállapították azt, hogy milyen mélységben kell a kutat beszűrőzni, /ez az a hely, ahol a víz beáramlik/ az erre alkalmas rétegek 100 m. alatt voltak,

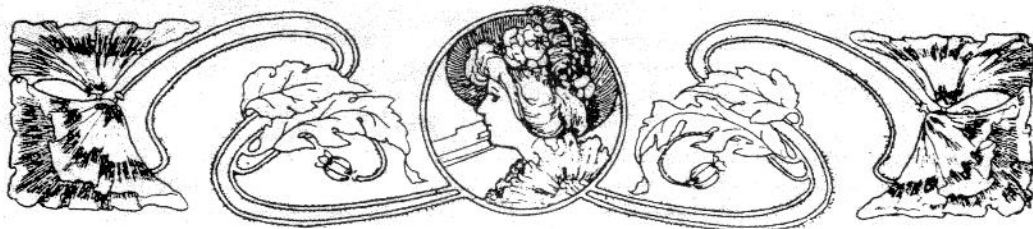
121-129 m. mélységben, valamint 139,50-149 méterben. Feltehetően - a szakvélemény alapján - ezekből a rétegekből nyert víz már nem tartalmaz olyan határértékű vas, mangán ionokat, amely káros az egészségre.

Jelenleg a 104,50 méterben 315 mm Ø-ű csővel a felső vizet kizártuk és a szűrőcsőnek bővítettük elő 154 méter mélységben.

Előreláthatólag november 30-ára az effektív kutfurást befejezzük.

További jó munkát kívánunk mindkettőjüknek.

-mó-

Kellemes, kedves ünnepség volt december 16-án a klubkönyvtárban.

A nyugdíjasklub tagjait lepte meg néhány lelkes pedagógus és az intézmény minden jó megmozdulására, és a velejáró munkára mindig készségesen vállalkozó Magdikája, egy szép kis karácsonyi ünneppel.

A fenyőgallyal díszített terem és a himzett szóttessel leterített hosszú asztalok adventi koszorújai köszöntötték a belépőket.

5 órakor az iskolások pódiumjatekával kezdődött az ünnepség.

A nekünk, öregeknek, nagymamáknak mindig kedves gyereksereg csengő hangon mondta és zengte az ősi betlehemes énekeket. És mi, az ók angyali gyermekhangjuk szárnyán, lélekben visszarepülhettünk a saját gyermekkorunkba, amikor még nekünk gyultak ki a fenyőfán a gyertyák és amikor még nekünk szóltak az angyalkák csengettyüi.

Köszönjük. És a kipirult Szepesiné tanárnéninek is, hogy boldog mosolyra derülhettünk. Ezután csak Lukács René pattogó elektromos muzsikája szolgálhatta a vidám háttérzenét a mégvidámabb beszélgetéshez. S megkezdődött a finomabbnál finomabb sütemények, pogácsák kínálgatása és kóstolgatása, amiket a nagymamák sütöttek.

Volt kóla, üdítő s még must is. Közben egy-egy nótára is rágyujtottak az asszonyságok. De az igazi, a mindenkit örömmel telítő jóérzés akkor hágott a legmagasabbra, amikor a boldogságtól ragyogó Keszeg Ambrusné szinte berobbant és fölkiáltott: "Meg van a második unokám, kislány!". Egyenesen a kórházból jött az örömhirt velünk megosztani. Nosza, a táskájából elő is került a pezsgő és a likőr, hogy mindannyian igyunk egy keveset az új, csöpp kis életre és a májára, nomeg, a nagymamája egészségére. Ettől felpezsdülve táncra is perdült a társaság. Még a sprüs "boszorkánytánc"-on is kacaghattunk.

Féltizenegykor aztán boldog ünnepeket kívánva vettünk bucsut egymástól, hogy lassan, öregecskén ballagjunk haza e ködös estén. elmesélve otthon: hogy mu-

LEMÉR
PALUS
IFLA

Rusztika (V. sz.)

lat egy öregasszony, aki azért még nem is olyan vénasszony. Végül, de nem utolsó sorban, köszönjük ezt a kellemes estét klubunk patronálójának, Lukács Bélánénak, szeretett Marikánknak, aki kigondolója és szervezője volt.

Károssy Istvánné,
Éva néni

Költészet virággal

November elején, a fagyott napon, virágos ruháját öltötte magára a temető. Lobogtak, lángoltak az emlékezés gyertyái szívsebeket tépve, lelkiismereteket marcangolva. Dermedt viasz-könyveket hagytak a hideg földön.

Ilyenkor jó jövedelmet ígér a koszorukötés. Amihez - a szakmai titkok ismeretén túl - jóadag szépérvék, izlés is kell, hogy adassék annak, aki ezzel foglalatkosodik.

A koszorukötés, a virágkötészet - költészet: virágköltészet. Olyan emelkedetté kell tennie a lelket, mint teszük azt az irodalom gyöngyszemei! Igaz, vannak rossz versek és unalmas prózák, de mennyivel több az izlést romboló műkoszoru!

Mert ebben a "boltban" csak üzletember és vevő van - lektor nincs. De miért ne lehetne maga a készítő a lektor?! Hiszen minden alkotásnak szent kötelessége az izlésformálás! Ha ki mondjuk a szót: virág, azzal valamiféle szépség, szelidség kerit hatalmába. És e két fogalomnak kézenfogva kell járnia a természetes egyszerűséggel!

A vasadi temetőben idén is láttam - sajnos - jónéhány fürmedvényt, amely ordítja készítőjének mentalitását: darabszám és pénz.

Az izlés? Ugyan már! Elviszik ezt is!

El. Valóban. De az ilyen készítő csak csinál és nem alkot - sohasem lesz szakmájának mestere, csupán amatőr barkácsolója.

Jólesőn álltam meg falunk nagytisztelőben álló orvosának sírjánál, ahol a szalmavirág izlésesen összeállított szineiből készült az egyik és moha alapon, kicsi fagyönggyel, kis tobozzal díszített volt a másik koszorú. Látszott, hogy nem kontárkezek kötötték.

És nagyon örülök, hogy a vasadi sírokon évről évre több az alkotás, kevesebb a fércmű.

Lehet, hogy ez Kovács Kriszta és Ripp Józsefné érdeme?

-mó-

Prózai szójelzők

Koppány lázadása: trónbitorlási lándzsacsevely

Manikúrolló: patatisztázati környirdancs

Kovácsüllő: vasszokrászi elhajlanc

Számadó juhász: legelészeti főbégész

Az inkvizitor itéletvégrehajtója: rőzsefüstölészeti főlobbantász

Juhászkutya: terelészeti szőrvaakancs

"Tisztelt Szerkesztők!

Tetszik lapjuk. Illetve la-
punks, hiszen vasadi ez a lap
izig-vérig, mert Önök tény-
leg rólunk írják és valóban
nekünk szól, mint ahogyan i-
gérték azt a legelső számban.

Az olyan dolgozó nő és házi-
asszony, mint én, örül, ha
hazaér munkahelyéről, 10 perc
alatt szabadul a boltból, az-
tán máris beleveti magát az
otthoni tennivalókba.

Nyílt testületi ülésekre jár-
ni nincs időm, de nem tartom
magam passzív lokálpatriótá-
nak, a mindannyiunkat érintő
döntéseket, határozatokat i-
gyekszem figyelemmel kísé-
rni - érdekel a falu sorsa. S

ezt leginkább a Vas-Lapból
követhetem. Mert mi van, ha
épp nem hallom a hangosbe-
mondást, vagy a szomszédasz-
szony egyéni értelmezés sze-
rint tájékoztat erről-arról
/és most nem egy harmadik
szomszédasszony magánéleté-
nek eseményeire gondolok/ ?
Szóval, örülök a Lapnak, szí-
vesen olvasom.

Hanem, mostanság késve kapom
meg, aminek okát nem ismerem,
de kíváncsi volnék rá. És nem
találok benne kielégítő tájé-
koztatást mindenről, például
az oly nagy port kavart viz-
kérdésről, amiről - legalább-
is a kiépítés fontosságáról -
bővebben beszéltek a képvisé-
lők a 3. oldalakon. Jó lenne
- gondolom sokunkat érdekel -,
ha folyamatosan irnának arról
/és pereze más fontos dolgok-
ról is/ hol áll az ügy!

A polgármester nyilatkozatá-
ból megtudtam, hogy ez olyan
feladat, amit meg kell csi-
nálani Vasadnak éppúgy, mint a
többi magyar községnek. Nincs
olyan, hogy nem! Éppen azért
van erre a célra az állami
támogatás, mert az önkormány-
zatok kiadásaihoz így járul
hozzá a kormány.

A nyáron a szakszövetkezet
taggyűlése utáni tájékozta-
tón elmondták a szakemberek
- és a Vas-Lap egyik számában
is találkoztam rövid össze-
foglalójával -, hogy mennyi-
vel kedvezőbb lenne a lakos-
ságra háruló teher, ha létre-
hoznának egy vízügyi társula-
tot. Kíváncsi lennék, hogy
történt-e már felmérés a la-
kosság körében ezügyben? Szer-
vezik-e a társulatot, megvan-
már a vezetőség... egyáltalán
foglalkozott-e valaki ezzel?
Furják-e a kutatót, s ha igen,
hol? Van-e gazdája ennek az
ügynek?

En türelmetlenül várom azt a
pillanatot, amikor a pelus,

vagy a férjem fehér ingje fe-
hér marad végre mosás után
még akkor is, ha történetesen
nem Persillel mostam és nem
Silánnal öblitettem.

Jó lenne már, ha a teavizről
nem kellene leszednem a rozsz-
daszinu habot - és teszem ezt
a tészta vagy a krumpli főzé-
sénél szintén.

Aggódok mosógépemért is, hi-
szen bizonyított, hogy sokkal
előbb elhasználódik, ha kemény
vizzel /mint a vasadi/ mosunk
benne.

Szóval, örülök a lapnak, de az
épp aktuális dolgokról szeret-
ném, ha folyamatosan irnának,
hiszen 1 hónap alatt sokminden
történhet még ilyen kis falu-
ban is.

Várom következő számukat.

Tisztelettel:
törzsolvásójuk"

Hedves Anonymus!

/Tálan helyesebb lenne, ha
Anonymát irnánk, hiszen Ön
nő. Ezegyszer sajnáljuk,
hogy a magyar nyelvben nincs
nőnem.../

Megkaptuk levelét, örülünk,
hogy tetszik a lap és köszön-
jük bíráló sorait is.

Hogy miért nem időben jutott
el Önhöz? Sajnos, éppen olyan
kritikus időszakban van, mint
a kölyökkutya születésének el-
ső és 21. napja között. Ő is,
mi is az életünkért küzdünk.
Gyakori ez a mai gazdasági
helyzetben. Reméljük, túlél-
jük.

Az Ön levele azt bizonyítja
- és ez nekünk nagyon jóle-
sik -, kellünk. Hát, próbá-
lunk talpon maradni.

A késedelmes megjelenésért
pedig Öntől és minden Olva-
sónktól elnézést és megértést
kérünk.

Hogy hol áll a vízügy? Utána-
jártunk és olvashatja lapunk
4. oldalán.

Tanulmányi leveléből először
csak részleteket akartunk kö-
zölni, de végül is úgy dön-
töttünk - hiszen sokakat ér-
dekel /remélhetőleg/ a téma -
közzé tesszük az egészet.

A lap nem csak a szerkesztő-
ké - minden vasadié. Bárki ir-
hat bele: véleményt nyilvánít-
hat, ötleteket adhat a szer-
kesztéshez, hirdetéseket kö-
zölhet benne, de leírhatja a
zokat a gondolatait is, ame-
lyek csak úgy... jutnak eszé-
be valamiről és szívesen kö-
zölné másokkal. Ezt irtuk meg
az 1 évvel ezelőtti számban;
kértük Olvasóinkat, hogy hasz-

nálják ki a lap nyújtotta le-
hetőségeket, ismerjék fel tá-
jékoztató, ismeretterjesztő,
kapcsolatteremtő célját. Hisz
sokak kezébe eljutván, sokak
által olvasván ismertté vál-
nak az egyes emberek gondjai
is - így gyorsabban tudnának
segíteni egymásnak az emberek.
A lapot már születésekor sem
a Ludas Matyi vetélytársának
szántuk - ilyen babérokra nem
vágunk. Csupán magunkról, a
falut és lakóit érintő esemé-
nyekről szeretnénk írni min-
denkinek.

Kedves "Törzsolvásónk", kér-
jük, ha van kedve és ideje,
írjon nekünk többször, hisz
a jó tollu, a jó szemű mun-
katársakra nagy szükségünk
volna. De ha mégsem kíván a
munkatársunk lenni, fedje
fel legalább nevét előttünk.
Furdal bennünket a kíváncsi-
ság /ujságirói betegség/. I-
gérjük, titokban tartjuk.
Köszönjük a levelét, jó e-
gészséget, tiszta ivóvizet
kivánunk Önnek és kicsi ba-
bájának.

- a szerkesztők -

Vöröskereszt

Nov.27.-én volt a Véraladók Napja.
Ebből az alkalomból a Magyar
Vöröskereszt Országos Vezetősége
kitüntette a t ö b b s z ö r ö s
véraladókat.

A helyi Vöröskeresztes alapszer-
vezet nov.22.-én tartotta meg az
az ünnepélyét a helyi Klubkönyv-
tárban.

A kitüntetetteknek Dr.Honti János
orvos, a vöröskereszt elnöke kö-
szönte meg azt az önzetlen segít-
séget, mellyel embertársaink gy-
gyítását szolgálták.

Most 13 donőr kapott " KIVÁLÓ
VÉRALADÓ " kitüntetést és a köszö-
nő szavak mellé nagyon sekély
ajándékot.

A kitüntetettek:

Erős Péterné
dr.Honti Jánosné
Magda Gyula ezüst-,

Fodor Andrásné
Földvárszki István
Haraszti Mihály
Juhász Pál
Kállai Lászlóné
Keszeg József
Lasztig Tiborné
Prakter Mária
Sárközi Géza
Zentai Emőke bronz-

fokozatu elismerést kapott.

ROMI

Most is — mint minden reggeli első utam — kutyámhoz vezetted. Bekukkantottam hozzá. Alszik, csodákoztam rá, de hogy álmát ne zavarjam, a reggelikészítésbe merültem.

Gondolataim azonban nála maradtak. „Alszik... miért alszik még mindig? És észre sem vett... Hogyhogy nem vett észre, a fejét sem emelte fel...” Kirohantam hozzá. „Romil Romikámi!” — hasított belém a kétségbeesés. „Romil!” — sikoltottam, amikor megsimogattam. És mozdulatlan maradt...

Nemrég még együtt másztuk meg a vadászeleket és zsirkretával színes virágokat, zöld füvet, kék tavat és fényes napot rajzoltunk rájuk, majd hatalmas, piros betűkkel írtuk fel: **NE ÖLJ! VÉDD A TERMÉSZETET!**...

Együtt jártuk az ösvényeket is, amelyeket az özek tapostak és együtt szedtük le az acélos dróthurkokat a fák derekáról, amit lelketlen emberek készítettek az erdei állatoknak. És amikor azokat suhogva repítettük egy-egy fa hegyébe, elégedetten mosolyogtunk össze: Ezt jól megcsináltuk!... És mennyit aggódtam érte, amikor kórházba került... Micsoda öröm volt a látogatások első perce és micsoda fájdalom a búcsúé. Szótlanul öleltem nyakát a rácson keresztül. Az ő szemében láttam életemben először, kutya-könyveket...

Tizenhárom évig élt velünk Romi, az óráis schnauzer. Gazdátlan a poráza, üres a háza. Feje rózsaszírom párnán pihen, sirján fehér arcú virágok nyílnak...

**MÉSZÁROS ILDIKÓ,
Vasad**

MARSALL LÁSZLÓ:

MOST CSAK EGY KUTYÁT

Most csak egy kutyát.
Akit megcsókolhatnék, mivel a feje, akár a fejed, és az arca is.
És a szeme ha rám néz, a végtelenbe néz.
És pároscsillag mögött is lát még egy csillagot.
S az orra fagyos:
tél van és karácsony.
Csak egy kutyát, korcsot, kivertet, járdaszélen zsadaló, osonó senkit, aki így-úgy rád hasonlít.
Most csak egy kutyát.

Két halottam

Végtére két anyám halott.
Egyik szült, velem sirt,
fölkötetett sasszárnyu csikóra.
Másk ölélne, becézne,
varázskemencém füténé,
titkok bolondos kiforralója.
Ő
inkább elrepült előlem,
ruhája suhintó csillagcsóva.
Árvája irmaggá fagyott.

Galambs Pál

Lalusszár

Már a forint is csak fillért ér?

Szinte már az egész faluban tudják, hogy Filléres áruház nyílt a volt csomagoló üzem területén. Nyitvatartás csak szombaton és vasárnap van abból az elgondolásból, hogy a hétvégi szabadidőben lehet vásárolni, az eladóknek pedig heti kétnapos elfoglaltság.

Vasárnap délelőtt csupán kíváncsiságból mentem oda. Mivel a meglepetéstől egy fillér sem maradt a zsebemben, úgy gondoltam — csak szétnézek-ni is kapható ebben a Filléres áruházban.

Kellemesebb csalódtam, mert nem az általam volt köcsöruha kereskedéssel találkoztam. Sokféle árú kapható ott és valóban ráillik az áruház elnevezés is. Csak az a baj, hogy az a "Filléres" /árú/ úgy kb. 50 Ft.-nál kezdődik, de erről nem a tulajdonos és az eladók tehetnek.

A mostani árakhoz viszonyítva, olcsóbban kaphatók, méterárú, rövidárú, babakörmik, szabadidő ruhák, kötött holmik, cipők, csizmák, zománcosított és teflon bevonatú edények, bőrdiszmú árú és a karácsony közeledtével még sok más ünnepi és alkalmi árú.

Az áruházat azért tudják olcsóbb árúkkal ellátni, mert közvetlenül a gyártó cégekkel állnak kapcsolatban. Így költség megtakarítást érnek el.

I yeksziknek az állandó árukészlet tartására, az új termékekkel való bővítésre.

A környező településekről is sokan jérnek ide vásárolni, a forgalommal is elégedettek — mondja

Címük: Pintér-3P Nemzetközi I gatlanközvetítő, Építésiipari Befektető K.F.T. a nevében fe sorolt tevékenységekre vállal kozik.

Beszélgetésünk során az is kiderül, hogy a tulajdonos a tervel szerint tavasszal egy fafeldolgozó fűrész - üzemet is beindít itt a csomagoló területén. Egyéb elképzelései is vannak, de ezekről majd külön tájékoztatjuk a lakosságot.

Javasolom, hogy aki még nem látta, menjen el és nézze meg a vasadiak első áruházát, de ne feledje el, hogy papírpénzzel teli tárcát vigyen magával aprópénzes bugyelláris helyett, mert ugye manapság már száz forintnak kétszáz a fele!

- szü-

„Szépen ragyogsz fel az Ég horizontjain,
ó élő Napkorong!
Minden felkelés a keleti horizonton
minden földet betöltesz szépségeddel!
Sokfélek a Te alakjaid —
de mindez rejtve az emberek előtt!...
Te alkottad a Földet akaratom szerint,
egyes-egyedül:
embereket, nyájakat, barmokat,
mi jár-kei a földön avagy szárnyal u magasan...”

(Kálcsoy L. ford.)

Képzeld el, hogy nem havasak a fák..., hogy csillagos a csönd...

A kezedet fogom. Jó meleg. És csak nézzük egymást - nem beszélünk. Nem azért, mert nincs miről, hanem, mert nem kell: érezzük gondolatainkat.

Ilyen volt egyszer egy kicsi, szép, de hazug világ...

Bocsásd meg nekem ezen a karcsonyon.

-mó-

Gyakran kívántam ezeket a szavakat

hallani, de senki sem volt, aki azokat

kimondta volna.

Az Úrnak a szájhagyományban fennmaradt szavai

A tanítvány megkérdezte: - Mester, Te azt tanítod, hogy az ÉN csak illuzió. A multkor mégis pofon vágta! mozdulataim fégyelmezetlenségéért, amikor kilöttyentettem a vizet. Engem ütöttél meg, vagy egy illuziót? A Mester így szólt: - Mutasd meg nekem a szőlőt! A tanítvány elvezette a Mestert a szőlő-lugáshoz. A Mester megérintette a szőlőt:

- Ez a szőlő?
- Nem - felelte a tanítvány -, ez a töke.

A Mester megérintette a kacsokot.

- Ez a szőlő?
- Nem, ez a szára.
- Ez a szőlő?
- Nem, ez a fürt.

A Mester letépett egy szemet a-fürtről.

- Ez a szőlő?
- Nem, ez egy szőlőszem.

A Mester eldobta a szőlőszemet. A tanítvány sirva fakadt.

MI A NÉV?

Pandit Lal magyarázata:

Névvel jelöljük azt az illuziókat, hogy valahol létezését tételezünk fel. A kiejtett név valóságga vált illuzió. Amit mi valóságga vélünk, az a képrázat. Ezért a kiejtett név - gyilkosság!

Rabbi Nábun fejtegetései:

Lehet, hogy ezért nem volt szabad a régi hébereknél Isten valódi nevét kiejteni, hanem helyettesítő fogalmakat kellett használni: Örökkévaló, Ur, Teremtő, A Világ Királya.

A "Teremtő" viszont fordítási hamisítás, a Bibliában ugyanis mindig az "Elóhim" szó szerepel, ami az "Elóha" /="Teremtő"/ többes száma. Teremtőkről, teremtő erőkről van tehát szó. Ugyanígy a "Melech háólám" /A Világ Királya/ is többértelmű, amennyiben az "ólom" vagy "ólám" fogalma egyaránt jelent világot és világkorszakot.

Akárhogy is van, a régi kabbalistikus legenda szerint Isten neve harminchat hangból áll. A baj csak az, hogy senki nem tudja, hogy melyik ez a harminchat hang és milyen a sorrendjük. Ámbátor felmerült a gyanu, hogy Jézus ismerte az Isten valódi nevét és amikor kiejtette, övé lett az Isten hatalma, minden csodát véghezvihatott, még a halottak is feltámadtak, mert a teremtett világ dolgai engedelmeskedtek neki. Vagyis ő maga egy vált Istenné, és ezért mellett meghalnia a keresztesén. A kiejtett Név megölte őt.

C.G.Jung lélektani magyarázata:

Aki nevékön tudja nevezni a dolgokat, azé a hatalom. Lelki nyavalyáinkon is úgy leszünk urrá, hogy nevékön merjük nevezni mindazt, ami elviselhetetlenül fáj, amit eltitkolunk önmagunk előtt. Ezt hívjuk pszichoterápiának.

A koan és a "néy-magyarázat" POPPER PÉTER Belső utakon c. könyvéből állították össze

Ez zsoltár tanít, hogy azok bódogok, kik megvetvén az istentelenekek erkölcsöket és tanácsok az Isten törvényének értelmében és megtartásában gyönyörködnek; és hogy bódogtalanok, azkik különben cselekesznek.

- 1 Azki nem jár hitlenek tanácsán, És meg nem áll az bünösök után, Az csúfolóknak nem ül ő székökben: De gyönyörködik az Úr törvényében, És arra gondja mind éjjel-nappal, Ez illy ember nagy bódog bizonyval.
- 2 Mert ő olyan, mint az jó termőfa, Melly az víz mellett vagyon plántálva, Ő idejében meghozza gyümölcsét, És el nem szokta hullatni levelét, Ekképpen azmit ez ember végez, Minden dolgában megyen jó véghez.
- 3 De nem ilyen vadnak az gonoszak, Hanem mint az apró por és polyvák, Mellyek az szélitől széjjelragadtatnak, Így az ítéletben meg nem állhatnak Az gonoszak, és kik bünben élnek, Az igazak közt helyet nem lelnek.
- 4 Mert az Isten esmeri utokat Az igazaknak érti dolgokat, Azért mindörökké ők megmaradnak: De azkik csak az gonoszságban járnak, Azoknak nyilván mind elvész utok, Mert Istennek nem kell az ő dolgok.

Ima Mária Szeplőtelen Szíve Szeretlángjának kiáradásáért

Boldogságos Szűz Mária, drága mennyi Édesanyánk! Te annyira szereted Istent és gyermekeidet: bennünket, hogy egyszülött isteni Fiadat, Jézust, a kereszten függve, mennyei Atyánk kien gesztelésére és a mi megváltásunkra felajánlotad, hogy mindaz, aki Benne hisz, el ne kárhozzék, hanem örök élete legyen.

Gyermeki bizalommal kérünk, hogy Szeplőtelen Szívednek a Szentlélektől szított Szeretlángjával gyűjtsd a tökéletes Isten-szeretet és emberszeretet tüzére mi gyarló szívünket, hogy Vele együtt egy szívvel-lélekkel szeressük szüntelenül Istent és felebarátunkat.

Segíts, hogy ezt a szent Lángot tovább adhasss minden jóakarató embertestvérünknek: s így szeretet tüze oltsa a gyűlölet tüzét az egész földön, s Jézus, a Béke Fejedelme, legyen Szeretet Szentségében, oltáraink trónján, minden sziboldogító Királya és Központja. Amen.

Nihil Obstat.-Imprimatur: Washington, 1984. május 31. Dr. Irányi László c. püspök

A Kalocsai Iskola-Nővérek Szent József templomának mellékolár-kepe Fesette: M. Palladia n. - 1945

HELGA KIRÁLYKISASSZONY

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy király. Ennek a királynak volt három lánya. A legidősebbet Máriának, a középsőt Erikának, a legkisebbet Helgának hívták. Ez a király nagyon boldogan élt feleségével és három leányával. A leányok olyan szépek voltak, hogy a Napra lehetett nézni, de rájuk nem. Nőttek, növekedtek, s egy napon a király gondolt egyet: maga elé hívatta lányait.

- Leányaim, - mondta kedves hangon. - itt az idő, hogy férjhez adjalak benneteket. Három napi gondolkodás után döntsétek el, kit szeretnétek férjeiteknek.

A leányok hajlottak a szóra és szobájukba vonultak.

Mária a Fehér király fiát szerette. A Fehér király fia is szerette őt. Jelentette is még azon a délután, hogy: - Édesapám! Választottam magamhoz illő férjemet, a Fehér király fiát.

- Jól van lányom. Derék, szép, okos, gazdag fiatalemberre találta, és még herceg is! Áldásomat adom rátok. Hét nap múlva akár meg is tarthatjuk a lakodalmat.

Másnap Erika királykisasszony szaladt édesapjához.

- Királyapám! Választottam főlegényt!

- No, hadd halljam, ki volna az!

Erika királyapja palástjához törleszkedett, akár egy kismacska:

- A szomszéd király fia. Már régóta szeretjük egymást.

Apja így szólott:

- Jól van leányom, helyesen döntöttél, jó férjemet választottál magadnak. Rátok is áldásom adom.

Eltelt a második nap, el a harmadik is. Helgára, a legkisebb és legszebb királykisasszonyra került a sor. Ő egy pásztorfiut szeretett, de bevallani nem merte apjának, mert félt a haragjától. Ezért így szólt:

- Édesapám, én annak adom a kezemet, aki elhozza nekem a világ legkisebb fácánkakasát. A király szemöldöke egy pillanatra fölzaladt a homlokára, de ezt mondta:

- Jól van, édes lányom, hát, nem bánom, kihirdetem kívánságodat.

- Köszönöm, édesapám! - rebbegte a királykisasszony és

már futott is le a rétre a pásztorfiuhoz, hogy elmondja hogyan lehet az övé. A királykisasszony tudta, hogy a pásztorfiu ügyes, bátor és eszes legény, így bizott benne.

Másnap az egész országból, de még más országokból is gyülekeztek a rangosabbnál rangosabb, a daliásnál daliásabb vitézek, hogy elnyerjék Helga kisasszony kezét. A király mindegyiknek ingent mondott, azok pedig hamar szétszéledtek, hogy minél előbb megszerezzék a legkisebb fácánkakast. Helga királykisasszony azonban csak a pásztorfiut leste, várta szivrepesve. Meg is érkezett az, s beállt a sor utójába. A király nagyon mérges volt, hogy egy ilyen rongyos merészkedett az ő felséges szeme elé, de mégse tehetette ki a szűrét, hiszen a kidoboltatáskor azt nem mondták, hogy csak főurak vetekedhetnek a királylány kezéért! Így nem tehetett egyebet, minthogy őt is utjára bocsátotta. De azért még hozzátette:

- Ha nem hozod el a lányomnak a világ legkisebb fácánkakasát, hát, nem fogom sajnálni az életed!

A pásztorfiu szomorúan ment ki a trónteremből. Utja éppen arra vezetett, ahol a királykisasszony szokott gyönyörködni kertjeinek virágaiban. Meg is látta kedvesét és

rögvest tudta azt is, mi bántja.

- Mivel te vagy nekem a legkedvesebb ezen a világon, adok neked egy jótanácsot: eredj el ahhoz az ősz, öregemberhez, aki a falu szélén él,

kérj tőle gyurmát, színes festéket! A többit rád bírom.

- Köszönöm az ötletet! Megígérem, hogy megkapod a világ legkisebb fácánkakasát! Azzal elsietett. Másnap jöttek a grófok, hercegek, a daliás vitézek; hónuk alatt szorongatták a világ legkisebbnek vélt fácánkakasát, de a királylány mindegyikre csak ezt mondta:

- Nem, nem! Nem ez a legkisebb!

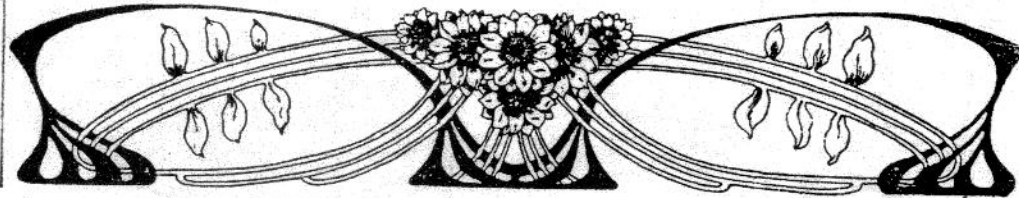
A sor végén ott állt a pásztorfiu is a maga kakasával. Olyan csodaszép, ici-pici fácánkakas volt az, hogy még a királylány is elámult.

A király most már nem haragudott a pásztorfiura, mert látta, hogy nemcsak szép, de ügyes is, meg helyen van az esze is. Királyi ruhát kapott rongyos gunyája helyett, és elévezették a királykisasszonyt. A király áldását adta az ő frigyükre is. Volt ott olyan lakodalom, hogy még a kutyák is bort ittak.

A három ifju pár pedig boldogan él ma is, ha meg nem halt azóta.

Én elkem, serkenj föl: szemléd a teremtő Atyát tehozzád való megengesztelésében, mert ezen drága jó mind azért szállott tereád; nézzed a Megváltót tehozzád való buzgó szerelmében; nézzed tevéled is közlött újjászülő és megszentelő Szent Lelkét drága kegyelmének édességében. Oh, édes mennyei szent Atyám! Ezeket a drága jókat ingyen kegyelmedből mind te adtad énnékem, aki engemet is örök időknél előtte szent Fiadnak adtál. Ó, édes Jézusom! Ezen drága kegyelmeidet a te érdemmel szerzedt énnékem. Ó, áldott Szent Lélek Úristen! A te isteni hatalmad által elevenítettél meg engemet e drága jóknak érzésére és elfogadására. Uram, Isten! Mit adhatnál énnékem egyebet? Ha az egész világot minden gyönyörűségével nékem adnád is, tenálad nélkül nékem az nem kell. Én néked egyebet nem adhatok az én szívemnél, mert te is a szívet kívánod. Én pedig ezt úgy adom néked, hogy ezt megjobbítsad, megtisztítsad, hogy abban lakozhassál s egészen azt magadévá tégyed. Néked adom hátramaradtott életemnek minden szempillantásait, hogy azok is legyenek egészen a te dicsőségedre szenteltettek. Ámen.

(Árva Bethlen Kata imádsága)

Galambos Pál:

Tanvers

Hol volt, hol nem volt,
Volt egyszer egy VOLÁN-busz.
Arról nem tehet,
Hogy nincs rajta kalauz.

Ebből származik
Rengeteg nagy galiba,
Sűrűn veszik az
Utasokat palira.

Szombat délelőtt
Történt meg egy csuf eset
Felszállt utasunk
Jegyére egy tyuk lesett.

Mondta: ellenőr
Utasunkra mutatott:
Hátha bliccelő:-
Bűnjel után kutatott.

Ámde utasunk
Fejére ő nem esett
Mondta: van papír -
Válogasson kiskegyed.

Rögtön odatett
Orra elé hármat is
Morgott harapón:
"Kiskegyed, ez nem hamis!"

Tyukunk lila lett
M megbüntetné utasát
Am az hazaért
Miközben a vita állt.

Boldog véget ért
Tanulságos kis mesém
Busszunk továszallt
Durrdefektes kerekén.

Kentauros.

ANONYMUS

III. Béla király (1173-96) névtelen jegyzője írta meg először a magyarok bejövetelének történetét. Tudós munkának számít, de források híján mégis a népköltészetből merítette főanyagát. Így a magyar néplelek legelső megnyitaközösének kell tekintenünk. Részleteket közlünk belőle.

Megnevezett mester, és Magyarország néhai jóemlékeztető nagydedő királyának Béának jegyzője, legkedvesebb barátjának, tiszteletes s a dékai tudomány mesteriségében avatott férfúnak, N-nek üdvét és kívánatának teljesedését!

Midőn egykor iskolai tanulságon együtt valánk, kéréd tőlem: hogy írnam neked Magyarország királyai és nemesei származását, miképen szállott alá a scythiai földről a hét fejedelmi személy, kiket hétmagyarnak (hetumoger) nevezünk, vagy milyen a scythiai föld, s miképen született Álmos, vagy miért nevezték Álmosnak Magyarország első veszkrét, kitől a magyarok királyai eredetüket vették, vagy hány országot, és királyt hódoltattak, vagy miért nevezik a scythiai földről kijött népet az idegenek nyelvén hungarusoknak s tulajdon magok nyelvén mogeroknak (magyaroknak): ígértem is, hogy megteszem, de más bajoktól gófolva úgy kérelmedről mint ígértemről már csak nem megfelelek, ha Kegyelmed tartóssom lerovására levelével nem ínt vala. Megemlékezvén azért Kegyelmedről, noha e munkás világ sok mindenféle baja gátol is, hozzá fogék megtenni, mit tennem parancsoltál, s a különböző történetírők hogyszóndái szerént, isten kegyelmének segítségével, azon jó szándékból, hogy a maradáknál utolsó íziglen felelőségbe ne menjen, legjobbnak gondolám neked igazán és egyszerűen megírnom, hogy az olvasók megérthessék, mik miként történtek. S ha az oly igen nemes magyar nemzet, eredetének eleit s minden vilézi tetteit a parasztság csalfa meséiből vagy a hegedűsök csacska énekéből mintegy álmódosva hallaná, igen éktelen és elég illetlen lenne. Tehát inkább ezennel írományok bizonyos fejtegetéséből és a históriák nyilván magyarázatjából érte nemeseleg a dolgok valóságát. Boldog tehát Magyarország, melynek adatott sok jószág. Ezentúl minden időben, gyönyörködők irójának zsengéjében.

ÁLLATI, ÁLLATI! ÁLLATI! TITKOK

Köztudott, hogy a sivatag hajója, a teve, hosszú ideig megvan viz nélkül, de ezt a képességét általában igencsak eltolozzák. A legtöbb szaktekintély megegyezik abban, hogy a szokásos sivatagi munkafeltételek mellett az egyes itatások közötti időtartam nem lehet több nyolc-tíz napnál. /Ha az állatnak nem kellene közben dolgoznia, valószínűleg hosszabb ideig is kibírná./ Feljegyeztek olyan "rekordot" is, hogy egy különleges karaván 34 napig volt uton viz nélkül, s ez alatt 530 mérföldet tettek meg. Igaz viszont, hogy a tevék jórésze közben elpusztult...

Sokáig nem tudták megmagyarázni a teve "szárazságtűrő" képességét. Egyes feltevések szerint a teve pupja egyszerűen egy "beépített viztartály", amely, ha iszik, feltöltődik vízzel. Mások váltig állították, hogy az állat a gyomrába nyiló kis erszényekben! raktározza el a viztartalékát...

Nos, a táplálék- és vízfelesleg, amelyet a teve nem használ fel egyszerre, valóban elraktározódik az állat testében, mégpedig főleg zsír és más anyag formájában, melyet azután inséges időkben felhasznál. A tartalékanyag jelentős része éppen a pupban halmozódik fel/persze nincsen benne semmiféle "tartály"/. Amikor az állat fogyasztani kezdi ezt a tartalékát, vagyis amikor a zsír kémiaiilag elég a szervezetében, víz is képződik, és ezt használja fel akkor, midőn nem juthat vízhez.

Végezetül azt sem árt tudni, hogy nem a teve az egyedüli állat, amely aránylag hosszú ideig élhet viz nélkül. Sok vadállathoz képest - hegyi juh, hegyi kecske, vadbivaly - bizony ilyen tekintetben csupán lelkes műkedvelő! Sőt a sivatagban élő néhány faj/gazella, ujmerikói egér, földi mokus/ legjobb ismereteink szerint egyáltalán nem is iszik vizet!

TOJÁS TÜRPE - TOJÁS ÓRIÁS

Minden iskolásgyerek tudja, hogy a strucc tojása a legnagyobb madártojás a világon. No, de mekkora is valójában? Néhány unatkozó kutató azzal szórakozott, hogy egymás után ütögették be a tyuktojásokat egy strucctojás üres héjába, és ily módon "tudományosan" megállapították, hogy 12-18 tyuktojás tartalma fér bele. A strucctojás egyébként 15-18 cm hosszú, átmérője 13-15 cm, fővései ideje pedig kerekén 40 perc!

A strucc tojása tehát valóban nagy, ámátor néhány kihalt madár bizonyára szígyenkezne, ha csak ilyen apró tojásokat tudott volna tojni. A madagaszkári ósstrucc /griffmadár/ tojásának hossza 30-33 cm, átmérője 24 cm volt! Ürtartalma pedig kb. 7,5 liter lehetett, vagyis hatszorosa a strucctojásának és kb. százötvenszerese a tyukénak!

A legkisebb tojást viszon a kolibri tojja. Egy Haitin élő fajta tojásának hossza pl. nem haladja meg a 6,5 millimétert.

A téli ünnepek magába foglalja a vallásos eredetű ünnepeket /karácsony, aprószentek napja, vízkereszt/. Ezeknek sajátos, jellemző szokásanyaguk van.

Az egész ciklus mégis évkezdő jellegű, mert Katalin, András, Borbála és Luca napi szokásoknál olyan jósló és serkentő szokásokat találunk, melyek az újév közeledtét jelzik. A Gergely-féle naptárreform előtt hazánkban az évkezdő szokások időpontja Luca napja /dec.13./ és vízkereszt /jan.6./ közé esett.

Borbála napján, Luca napján és karácsony két napján tilos volt az asszonyoknak az egyébként november második felében kezdődő és farsangig tartó fonás időszakában fonnai. Ezek a napok az úgynevezett téli asszonyi ünnepek napjai voltak.

Ilyenkor szokták a lányok találgatni, hogy ki lesz a férjük. Somogy megyében az a hajadon, aki András napon bőjtölt és nem evett 3 szem buzánál és nem ivott 3 csepp víznél többet, az András nap éjjelén megálmodta a jövődöbelijét.

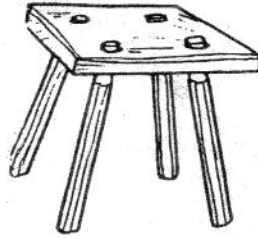
Mások szilvásgombócra papírra felírt férfineveket tettek, mert úgy tartották, hogy amelyik gombóc először jön fel a víz tetejére, az abba rejtett papírra felírt nevű férjük lesz.

Hasonló jósló szokások fűződnek Katalin és Borbála, valamint a Luca napjához. Luca napja a téli asszonyi ünnepek legjelentősebb napja. Azok az asszonyok és lányok, akik Luca napján fonnai, szőni vagy mosni mentek, Luca megbüntette őket. Ilyenkor a fonó asszonyok fonalat kóccá változtatta és bevarrta a tyukok "tojókáját", hogy ne tudjanak tojni. /A tojásráború arra utal, hogy az idén ezt a tilalmat sohasem megszegték?.../ Luca napján szabadon garázdálkodnak a gonoszok.

A férfiak ezen a napon kezdtek el készíteni a Luca-székét. Készítője minden nap dolgozott rajta egy keveset. Munkáját úgy osztotta be, hogy az csak karácsony estéjére készüljön el. Ilyenkor Luca-székére ülve vagy állva az éjjeli misén felismerhetők voltak a falu boszorkányai, mert szarvat viseltek.

Ezután menekülni kellett és menekülés közben a tapasztalt személy mákot szórt maga után, mert nyomába eredt a boszor-

kány, de a mákszemeket fel kellett szednie. Így menekült meg a történet hőse attól, hogy a boszorkányok széttépjék. /Lassan készülő munkára is szokás mondani: "Ugy készül, mint a Luca széke."/

Luca széke

KOTYOLÁS: Dél-Dunántúlon kotyolni is jártak a fiúk. Faábrabokat és szalmát vittek magukkal. Erre ülve mondták el a köszöntőjüket. A háziak kukoricát szórtak rájuk, ők pedig a szalmával és a fával megvárásolták a tyukokat, hogy egész évben jól tojjanak, amiért ajándékokat kaptak a gazdától.

Újkéren így kotyolnak:

Luca, Luca, kity-koty!

Tikyok, lúgyok jó üllösek legyenek!

Fejszék, fűrójuk úgy megálljon a helibe,

Mint a cserfa a tövibe!

Annyi tojások legyen, mint az égen a csillag!

Annyi pénzke legyen, mint pelyvakutyóban a pelyva!

Akkora díznót öljenek, mint a falu bikája!

Olyan hosszú kolbászuk legyen, mint a falu hossza!

Olyan vastag szalonnájuk legyen, mint a mestergerendájuk!

Annyi zsírjuk legyen, mint a kútban a víz!

Luca napján alakoskodni is szoktak.

A fehér lepelbe bujt alakoskodó a fejére szitát tett, ezen keresztül meglátta és megszégyenítette a lustákat. /Innen eredhet a mondás: "Átlát a szitán."/ Luca nap másrészt Szent Luca ünnepe volt. Lucát kísérteties női alaknak tartották. A Gergely-féle naptárreform előtt ez volt az év legrövidebb napja. /A régi öregek úgy mondják, hogy Luca nap után egy kakasléppessel hosszabbodnak a nappalok./

ADVENT /András naphoz legközelebb eső vasárnap/

A karácsonyi ünnepek kezdete. Jézus várása. E naptól kezdve farsangig tilos volt mindenféle hangos, zenés szórakozás. Az adventi koszoru négy gertyája közül az elsőt advent napján, az utolsót karácsony előtti vasárnap gyújtották meg.

Szállás keresés vallási eredetű szokás. Ilyenkor 9 család állt össze és dec. 15-től kezdve minden nap máshová vitték a Szent Család képét. Feljegyezték,

hogy ki fogadná be őket. Ez a szállást kereső Szent Család kálváriáját idézi. /Tudvalevő, hogy József hiába próbált szállást keresni, nem fogadták be őket. Egy istállóban találtak menedéket. Barmok közt, jászolban kapott elhelyezést a megszületett Jézus./

Betlehemezés: A legények már advent elején készítették a felszereléseket, tanulták a verseket, énekeket és karácsony előtt 10 napig járták a falut és a szomszéd településeket.

A gazda ajtajában énekekkel, verssel kértek bebocsátást. Igenlő válasz esetén sorba bejöttek. A betlehemi templomot vagy jászolt két angyalnak öltözött gyermek hozta.

A játék fő jelenete a pásztorjáték. Jézus születését egy angyal viszi a hírül a mezőn alvó pásztoroknak. Kel tegeti és küldi őket az ujez szülőtt Jézushoz. A főszereplő egy sünet pásztor, kinek tréfás félreértései alkotják a humor fő forrását. További mozzanat a szent család szállításának megtagadása a keményszívűségét és annak büntetését is. Ezután a pásztorok ajándékot visznek a kisdednek.

Karácsonyi asztal készítése: Somogy megyében szokás. Szalmát tesznek az asztalra, sarkaira fésűt, kaszakövet, kését raknak. Ezt asztalkendővel letérik. Az asztal alá szakaftóba szénát, kukoricát tesznek Jézus szamarának. Tájékanént eltérő lehet ez is, mint minden más szokás.

Regölés: A legnagyobb multu magyar szokás. Szent István napjához kapcsolódik. /Karácsony másodnapja/ Eredete a középkorra tehető. A "regek" főúri mulatságok voltak, melyeken a regösök mulattatták uraikat. Énekeik, mókáik elsősorban ezt a célt szolgálták, de az olyan társadalmi viszáltságok elmondása is itt kapott szerepet, melyekről egyébként az ország vagy egy-egy nagytáji vezető nem szerezhetett volna tudomást. A későbbi és a mai regösök fiatal legények. Főleg állatbőrbe öltözve járták a falut. Egymás szólitása is állatneveken történt. /Bika, díznó. st./ Láncos bottal és köcsögdudával nagy zajt csapva jártak házról házra, ahová

ilyen szöveggel köszöntöttek be: "Megjöttünk Szent István szolgáló hideg, havas országból, elfagyott kinek a füle, kinek a lába, a szentek adományából akarjuk meggyógyítani. Mondjuk-e vagy nyomjuk?"

Igenlő válasz esetén elkezdtek mondókájukat, mely egyrészt mitikus, archaikus nemzetközi kapcsolatokra utaló vonásokat tartalmaztak, másrészt bőségvarázslók voltak.

A regösök dolga volt még a legények és leányok összeregölése. Akiiket összeregöltek, azokról azt tartották, hogy következő farsang után összeházasodnak. Az ének után bezaladt a bikaalak és ijesztgette a gyerekeket, lányokat, majd a regösök utalmuk kérése után továbbálltak.

Regösök. Alsóháhor, Zala m. XX. század eleje

Itt is keletkezik,
Egy csodató.

Aztat körülveszik
Csodatevő szarvasok.

Ezer águ boga,

Ezer misegyertya

Gyulladva gyulladjék,

Altatva aludjék

Az uj esztendőben!

Adjon az Isten ennek a gazdának

Egy hold földön száz mérő búzát!

Régi rejtem, régi rejtem

Sej, regü rejtem!

Ez a nagy Uristen

Ezt is megengedte.

Adjon az Isten ennek az asszonynak

Egy tyuk alatt száz csirkefiat!

Régi rejtem, régi rejtem,

Sej, regü rejtem!

Ez a nagy Uristen

Ezt is megengedte.

(Nyögér, Vas m.)

Aprószentek napja /dec. 28./

A korbácsolás régi egyházi eredetű szokás, az ókorig vezethető vissza. E nap reggelén az erre a célra font korbáccsal az atyák megütögették a gyermekeket annak emlékeztetere,

hogy Heródes király megölette a kisdedeket, akik Krisztusért szenvedték el a halált. Korbácsolták azokat is, akiket szorgosabb munkára akartak buzdítani. Máshol a mondókákkal és korbácsolással a betegséget és az akkori időkben a rosszultapláltság miatt igen gyakori kelékes betegséget igyekeztek távol tartani.

Aprószentek-napi korbács. Dunántúl, Horvátimle

Szófogadó légy,

Ha lenek küldenek, főnek menj,

Ha főnek küldenek, lenek menj,

Ha vizért küldenek, borért menj,

Ha borért küldenek, vizért menj,

Egészséges légy, friss légy, kelékes ne légy!

(Zalaistvánd Zala m.)

Zákányi Zsuzsa
összeállítása,
MONOR

Láncos bot.

Pénzes Napok

ADVENT, KARÁCSONY

A téli napforduló ideje december 25-e környéke. Ekkor kezdenek el hosszabbodni a nappalok.

Mivel régen az emberek sokkal jobban függtek a természettől, mint manapság, nagyon fontos megfigyelés volt ez számukra. Ilyenkor felcsillant a remény, hogy az új tavasz, a gazdag termést hozó nap visszatér. Ugy gondolták, hogy a nap télen meghal és félve várták, hogy visszatér-e, feltámad-e újra. Nagy volt hát az öröm, amikor a nappalok hosszabbodni kezdtek és örömeikben ünnepelni kezdtek. Ünnepezték a fényt, a meleget, a Legyőzhetetlen Napot.

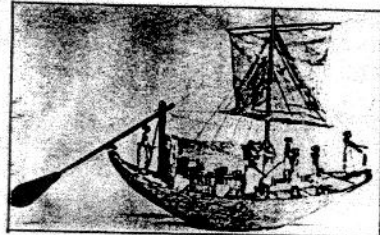
Később a kereszténység is bevonta ezt a napot a keresztény vallás ünnepekörébe, a legnagyobb ünnepe lett ez a nap a Megváltónak, a kereszténység legjelentősebb alakjának, Jézusnak a születésnapja. Vagyis: a karácsony.

Dzsoszer fáraó lépcsős piramisa — Imhotep miniszter tervezte. A 6 lépcsőfokos, téglából épült és kővel borított piramishoz halotti szentély és templom is tartozott.

Búzát morzsoló asszony — A munkalendület dikta mozgás ábrázolása teszi életszerűvé, termesztessé ezt a kis szolgálzobrot.

Hajómodell — Az egyiptomi hajó jellemző ábrázolása. Az evezés közben erőlködő figurák mozdulatainak pontos visszaadása kedvéért néha áthágnak a frontalitás szigorú törvényeit is.

A karácsony nem áll egymagában a téli ünnepek között, egész ünnepsor épült köré. Az ünnep kezdete november végére, december elejére esik, neve: ADVENT amely eljövotelt, az Urra való várakozást jelent. Jelképe az adventi koszorú, amely örökzöldekből készül és négy gyertya díszíti, amelyekből mindig eggyel többet gyújtanak meg vasárnaponként. Négy ünnepi vasárnap és számos jeles nap tartozik az adventi időszakba. Ezek közül a legnevezetesebbek:

ANDRÁS NAP: /november 30./

Szerelémvarázsló nap, ezen a napon a lányok jövendőlni tudnak arról, ki lesz a jövendőbelijük.

B ORBÁLA NAP: /december 04./

Szintén szerelémvarázsló nap, az ezen a napon vízbe tett aranyeső ágák, ha kivirágoznak karácsonyig, a következő évben férjhez megy a lány.

LUCA NAP: /december 13./

Termékenységvarázsló nap, ezen a napon az állatok jövő évi hozamát igyekeztek befolyásolni mindenféle praktikákkal. Eppen ennek a célnak érdekében tilos ilyenkor számos női munka, pl. a varrás. /Ha valaki mégis varrni merészkedne e na-

pon, a tyukok jövő évi tojó kedvét veszi el./
Ekkor kell elkezdni a Luca-szék készítését, amely dec. 24-e előtt nem készülhet el, tehát igen lassan kell csinálni. Aki rááll, aztán az éjjeli misén, megláthatja, ki a boszorkány. Szerencsére azonban egy marék mák segítségével, amit a "boszorkány" elé kell dobni, elhárítható a baj.

ÁDÁM-EVA NAP: /december 24./
Karácsony előestéje, a kis Jézus születésének napja. Nagyon sok hagyomány kötődik ehhez a naphoz, különösen sok étkezési szokás. Ebédre lencse- vagy bablevest és mákosgubát ettek. A bab, a lencse gazdagságot jelent, a mák házasságot. Az este hagyományos étele a hal. A hal pikkelye szintén gazdagságot jelent, egyben a hal a legősibb Jézus-jelkép is. Néhány vidékünkön szokás volt fokhagymás mézet enni, ez a jövő évi egészséget volt hivatva biztosítani, ugyanígy a karácsonyi abroszról összeszedett morzsa is, amelynek elégetésekor keletkezett füst gyógyító hatással volt a beteg állatra.
Volt olyan vidék, ahol az asztalt terítve hagyták egész éjszaka, hogy ha arra járna a kis Jézus, illendően fogadhas-sák.

Igen szép szokás a karácsonyi alma elfogyasztása. A karácsonyi asztalnál a család fő annyira felé vág egy almát, ahány családtag van, majd közösen elfogyasztják, jelképezve ezzel a család összetartozását. A karácsonyfa állítás pár évtizedes szokás vidékünkön. A fényő örökzöldje a megújuló természetet jelképezi, a gyertyák lángjai a fényt idézik meg a sötét napokon, egyben Jézusnak, a fény hordozójának jelképei. A karácsonyi ünnepkör január 6-val, a **VIZKERESZT** napjával ér véget. /Ezen a napon keresztelkedett meg Jézus a Jordán folyó vizében./
A karácsony a fény, az öröm, a szeretet ünnepe.

Álljon itt befejezésül a 93. zsoltár 11. verse kifejezve karácsonyi jókívánásainkat és reményeinket:
"Világosság támad fel az igazra és az egyenesszívűekre öröm."

-emzsé-

A benepusztai magyar szíjvégveret a honfoglalás korából

SZENT BENEDEK

A REGULÁBÓL

Felállítjuk az Úr szolgálatának iskoláját. Reméljük, hogy ebben semmi kemény és semmi nehéz dolgot nem fogunk elrendelni. Mégis, ha itt-ott valami szigorúnak látszanék, amit a méltányosság szerint hibáink megjavítására vagy a szeretet megőrzésére elrendeltünk, ne hagyjuk el gyáván az üdvösség útját, bár ennek kezdete csak szoros lehet. De a lelki életben való előhaladás és az áhítatnak növekedése után a szeretetnek kimondhatatlan édességével és szárnyaló szívvel futhatunk Isten parancsainak útján. Így az Ő vezetése alól soha ki ne vonjuk magunkat, hanem az Ő tanítása mellett kitartva, családjában maradunk, hogy a béketűrés által Krisztus szenvedéseinek és ezáltal egykor országának is részei lehessünk.

*

(Az alázatosság tizenkét fokának elsorolása után): Ha az alázatosság mindezen fokain felemelkedtünk, akkor eljuthatunk Istennek ahhoz a tökéletes szeretetéhez, mely minden félelmet kizár. Ezáltal mindazt, amit azelőtt bizonyos félelemből tettünk, most fáradtság nélkül, mint természetest és megszokottat kezdjük megtartani. Többé nem a pokoltól való félelem miatt, hanem Krisztus szeretetéből, a jó megszokásából és az erényben való gyönyörködésből. Ezt kegyeskedjék az Úr a bűnöktől és a vétkektől megtisztult szolgájában a Szentlélek által megvalósítani.

*

A betegekről mindenekfelett és mindenekelőtt kell gondoskodni. Valósággal mint Krisztusnak, úgy kell nekik szolgálni, mert maga mondotta: „Beteg voltam, és meglátogattatok engem.” (Máté 25,36), és „Amit egynek tesztek a legkisebbek közül, nekem teszitek” (Máté 25,40). De viszont maguk a betegek gondolják meg, hogy Isten tiszteletére szolgálnak nekik, és főleges kívánságaikkal ne szomorítsák meg az őket szolgáló testvéreiket. De azért az ilyeneket is türelmesen el kell viselni, mert általuk nagyobb érdemet lehet szerezni.

*

A fiatalabbak az öregeket tiszteljék. Az öregebbek pedig a fiatalokat szeressék. A megszólításban senkinek sem szabad a másikat pusztán néven szólítani, hanem az öregebbek a fiatalabbakat testvérnek nevezzék, a fiatalabbak pedig az öregebbeket tisztelendő atyának. Az apátot pedig, mivel a hit Krisztus helyettesének tekintti, úrnak és apátnak szólítsák, nem saját önhitt kívánságára, hanem Krisztus iránt való tiszteletből és szeretetből. Ő maga is tartsa ezt szem előtt, és viselje így magát, hogy méltó legyen erre a tiszteletre. Bárhol találkoznak is a testvérek egymással, a fiatalabb kérje az öregebb áldását. Ha öregebb megy el mellette, a fiatalabb álljon fel, és adjon helyet az ülésre. Ne is merjen a fiatal leülni addig, amíg az öregebb meg nem hagyja néki. Legyen meg tehát az Írás szava: „Előzzétek meg egymást a tiszteletadásban.” (Róm. 12,10.)

*

Szent romolhatatlanok

A szentek egyik legdöbbenetesebb és legmisztikusabb csodája a romolhatatlanság, vagyis az a jelenség, hogy a halál után a test nem bomlik fel. Viszonylag kevés említésre méltó kutatást végeztek ebben a furcsa témakörben, noha a szentté avatás folyamatában a kongregáció hiteltel bizonyítékokat követel meg. Az egyház jelentéseit komolyan meg kell fontolni, mivel az exhumáláson és a vizsgálatban sok tanú, köztük orvosok és az orvostudomány szakértői vesznek részt. Mindenesetre elgondolkodtató: egy ennyire jól dokumentált megállapítás, mint hogy egyes holttestek ellenállnak az enyészetnek, miért kerülte el oly sokáig az orvostársadalom figyelmét?

Thurston atya, a téma első történetírója, a 19. század végén tette közzé munkáit. Az enyészetnek való ellenállás hat jelenségét írja le, amelyek közül nem mutatkozik szükségképpen mindegyik minden esetben. A beszámolókat szerint a test gyakran átható, kellemes illatot áraszt, nem következik be hullamerevség és bomlás. Előfordul, hogy hosszú idővel a halál beállta után vérezni kezdenek a stigmák vagy a vértanúság sebei. Olykor a test sokkal a halál után is meleg marad. Arra is volt már példa, hogy a végtagok rituális mozgást végeztek (például áldást ösztöztak). Ezt pedig nem lehet csupán az izmok összehúzódásának tulajdonítani! Végül meg kell említenünk a jelenségek még egy gyakori csoportját az enyészetnek ellenálló testekkel kapcsolatban: szentek titkos vagy rég elfelejtett sírját álom vagy látomás adja tudtul felfedezőiknek. A szent sírja néha különös jelenség utal: Szent Charbel Makhlof sírját például különös fények vették körül. A régóta halott testek vagy testrészek gyakran választanak ki nagy mennyiségű illatos, tiszta olajat. Eredetét és összetételét mindaddig azonban nem sikerült megfejteni. Ennek az illatnak, csakúgy mint a test relikviáinak, a vérnek és a ruházatának csodás gyógyerőt tulajdonítanak. A gyógyhatást számos orvosi esettanulmány igazolja.

Thurston atya írásán kívül az egyetlen figyelemre méltó tanulmány a New Orleans-i Joan Cruz-tól származik. Az asszony éveken át gondos munkával bővítette Thurston atya listáját: az összes egyházi életrajzot átnézte, amelyhez csak sikerült hozzáférnie. Könyve, *The Incorruptibles* (A romolhatatlanok), amely 1977-ben jelent meg, 102 olyan esetről számol be, amelyet a katolikus egyház szentté avató kongregációja megerősített. Cruz asszony szerint ennél sokkal többen is lehetnek, akik felfedezetlenül nyugszanak sírjukban, vagy akikről a Vatikán titkos levéltáraiban őrzik a beszámolót. Még a hagiográfiai (a szentek életéről szóló) irodalom ala-

Minden érkező vendéget Krisztus gyanánt fogadjanak, mert maga fogja egykor mondani: „Vendég voltam, és befogadtatok engem.” (Máté 25,35.) Mindenkinek adják meg a kellő tiszteletet, különösen pedig a hittestvéreknek és az idegeneknek. Mihelyt tehát vendéget jelentenek, siessenek az előljáró vagy a testvérek szolgálatra kész teljes szeretettel. Azután először imádkozzanak együtt, és csak így egyesüljenek békecsókban. Az ördög incselkedései miatt ne adják előbb a békecsókot, míg imádság meg nem előzte. A köszöntésnél pedig mind az érkező, mind a távozó vendég iránt teljes alázatosságot tanúsítsanak. Meghajtott fővel vagy egészen leborulva imádják bennük Krisztust, akit valóban fogadnak is. Miután fogadták a vendégeket, vezessék imádsághoz; azután csatlakozzék hozzájuk az előljáró vagy akit ő rendelt. Olvassák a vendég előtt az isteni törvényt, hogy épüljön, és legyenek iránta teljes vendégszeretettel. Az előljáró a vendég kedvéért szegje meg a (rendi) böjtöt, hacsak nincs külön (egyházi) böjt, amelyet nem lehet megszegni. A testvérek azonban folytassák a rendes böjtöt. A szegényeket és zarándokokat különösen nagy gonddal fogadják, mert bennük inkább fogadjuk Krisztust, míg a gazdagok számára már a félelem is tiszteletet szerez.

*

Amint van keserű lélekből fakadó rossz buzgalom is, mely elválaszt Istentől és a pokolba vezet, úgy van jó buzgalom is, mely elválaszt a bűnöktől, és Istenhez és az örök életre vezet. Ezt a buzgóságot a legforróbb szeretettel kell gyakorolnunk. Azért tehát: egymást a tiszteletadásban előzzük meg; egymásnak mind testi, mind lelki fogyatkozásait türelmesen viseljük el; egymásnak vetélkedve engedelmeskedjünk; egyikünk se kövesse azt, amit magára nézve hasznosnak ítél, hanem ami másnak az; a kölcsönös szeretetet tiszta érülettel gyakoroljuk; Istent féljük; az előljárót őszinte és alázatos szeretettel szeressük; Krisztusnak semmit elébe ne tegyünk, aki mindnyájunkat egyformán az örök életre vezessen.

Zákányi Zsuzsa:

Ujesztendőre

Ágra hópihe,
háza jó ige
szálljon!
Panaszos sóhaj
ne éledjen
a szájon!
Kéretlen bánat
a lábtörlőn
háljon,
legalább egyszer
egy évben semmi
se fájjon!
Ha majd eljön a
szép karácsony éjjel
vándorruhát tépő
északi széllal.

DONATELLO: Dombormű részlete a páduai Sz. Antal-oltárról.

pos vizsgálatából sem derült ki az, hogy bárki orvos írt volna tanulmányt a romolhatatlanság kérdéseiről, leszámítva azokat a megállapításokat, amelyeket az exhumálást követő vizsgálatokban részt vevők tettek.

A jelenség legmeglepőbb aspektusa valójában nem is az, hogy megtörténik, hanem hogy gyakran olyan körülmények között esik meg, amelyek inkább felgyorsítják, mint gátolják a felbomlást (például a járványos betegségben elhunyt esetében, vagy amikor a holttestet már oszlásban lévő testek közelében földelik el). Szent Charbelt a csupasz földbe temették el, mégsem lehetett felfedezni rajta semmi elváltozást, testén talán csak a föld súlya okozott kisebb torzulásokat. Születtek leírások épségben maradt holttestekről, amelyekről a különösen nedves talajban lerohadt a ruha. Számos szent, aki halála után ellenállt az enyészetnek, életében stigmát viselt. Ezek a titokzatos sebek gyakran haláluk után is megmaradtak. Sienna-i Szent Katalin hitte, hogy láthatatlanul viseli magán Krisztus kinszenvedéseinek jeleit, s halálakor kezén, lábán, oldalán a sebek megjelentek. Amikor holttestét 1597-ben megvizsgálták, s különálló relikviaként leválasztottak róla részeket – ezt translációknak nevezik – még mindig látható volt a seb egyébként sértetlen bal lábán – 217 évvel a halála után.

Még ennél is megdöbbentőbb a lengyel szent, bobolai András vértanúságának esete, akit 1657-ben gyilkoltak meg a kozákok. Miután kegyetlenül megverték, lovak után kötözve városról városra húzták a porban, arca összeroncsolódott, végtagjai leszakadtak, míg végül kardéleire hányták. Sebteben temették el, meleg nyári napon, a Pinsk-i temető nyirkos földjébe, már oszlásnak indult tetemek közé. Negyven évvel később, amikor feltárták a sírt, a holttest, a sérüléseket kivéve, ép volt. Azóta számos orvosi vizsgálatnak vetették alá, 1917-ben pedig közszemlére tették. Ekkor még mindig nyoma sem látszott a hullamerevségnek vagy az enyészetnek. 1922-ben a Vörös Hadsereg csapatai, tudomást szerezvén bobolai András legendájáról, körülvették a Pinsk-i templomot, és feltörték a szent sírját. Miután kielégítették kíváncsiságukat, a nyugvóhelyéről előrángatott testet otthagyták a földön. Később Moszkvába vitték, majd évek múltán, XI. Pius pápa kérésére, visszahelyezték kriptájába. A relikviák most abban a varsói templomban vannak, amely máig is a nevét viseli.

Ilyesfajta jelenségek napjainkban is előfordulnak, és nem is különleges összefüggésben a szentséggel. 1977-ben a spanyolországi Espartinas-ban felnyitottak egy családi sírboltot, hogy örök nyugalomra helyezték egy családtag holttestét. A sírásó segédei döbbenet tapasztalták, hogy az elhunyt fiának a teste 40 év óta ellenáll az enyészetnek. José Garcia Moreno 1937-ben, 11 éves korában agyhártyagyulladásban halt meg. Családja tagadja, hogy testét bebalzsamozták volna. Nemsokára az egész falu ámulva állta körül a szétfoszlott halotti ruhás, ám sértetlen testet. Mindenki meg volt győződve arról, hogy a fiúnak szentnek kellett lennie, ha ekkora kegyben részesülhetett. Kérvényt intéztek Rómába, hogy a fiút avassák szentté. Ám, ahogy Thurston atya is rámutatott, a szentté nyilvánításnak sokkal fontosabb feltétele a kegyes élet, mint a stigmák, a látomások, a levitá-

Lerencsik István:

Betegség és fájdalom nélküli élet

Mi lehet tehát emberi táplálék?

A gabonafélék és a gyümölcsök hozzák létre a szabad és független személyiséget, és éltetik, táplálják, fejlesztik a szabad szellemű embert. Az állati szervezetek ezeket az energiákat saját építésükre és fenntartásukra már felhasználták, így – fogyasztásuk során – az ember sem hasznos energiátartalékhoz, sem hasznos szellemi információhoz nem jut.

Hordozzák viszont a halálfélelem és egyben a félelem információját, s minden olyan mérgező és bomlott anyagot, melyek a hullállapot beálltával létrejönnek, miután ezeket, a sejtek működéséből, majd széteséséből származó mérgeket a keringési rendszerek elszállítani, feldolgozni nem tudják.

Az EVANGÉLIUMOKBAN, pl. a nemrég előkerült JÁNOS: JÉZUS KRISZTUS BÉKE-EVANGÉLIUMÁBAN (Kozmikus Evangélium néven is ismert) Jézus szájából hangzanak el az alábbi intelmek, illetve törvények:

„7. Sem embert, sem állatot ne öljetek, de még az eledelt sem öljetek meg, ami a szájatokon bemegy. 8. Mert ha élő eledelt esztek, élni fogtok. 9. De ha megölte a ti eledeleiteket, úgy a halott ételek titeket is megölnék. 10. Mert élet csak abból jő, ami él, és a halálból mindég csak halál jövend. 11. Mert mindaz, ami megöli a ti eledeleiteket, megöli a ti testeteket is. 12. És mindaz, ami megöli a ti testeteket, megöli a ti lelketeket is. 13. Miképpen a ti testetek is azzá lesz, ami a ti eledeleitek, azonképpen a ti lelketek is azzá lesz, ami a ti gondolataitok. 14. Ne egyetek ezért semmit sem, amit a tűz, a fagy, vagy víz elpusztított. 15. Mert a megégetett, megfagyott, és megrohadt eledelek megégetik, megfagyasztják és megrohasztják a ti testeteket is. ...21. Bizony mondom néktek, hogy az élet tüzével éljete és ne készítsétek a ti eledeleiteket a halál tüzével. 22. Mely megöli a ti ételeiteket, a ti testeteket és lelketeket egyaránt. 24. Az élet tüze Bennetek van, a ti véretekben, a ti testetekben. 26. A halál tüze az a tűz, mely a testeteken kívül lobog, s mely forróbb a ti véreteknél... 32. A halál tüze nélkül készítsétek és egyetek ezért a fáknak minden ehető gyümölcseit, a mezőknek minden ehető füveit és az állatoknak minden ehető tejeit.”

Mi a teendőnk jelen helyzetünkben?

Elemoznunk kell, hogy a fent vázolt kóros folyamatok következményeit, a bioszféra ilyen mérvű torzulását mi módon tudjuk kivédeni, vagy legalább csökkenteni.

Két sürgetően fontos teendőnk van. Először is meg kell tennünk mindent, hogy a szervezetünkben és a környezetünkben megindult kóros folyamatokat megállítsuk, ha lehet visszafordítsuk, vagyis betegségeinket, szervezetünk torzulásait felismerve azokat megszüntessük – ezáltal képesekké váljunk a második feladat végrehajtására, szervezetünk és környezetünk természetes működésének helyreállítására. Így kapcsolódik össze szervesen saját életünk és kozmikus környezetünk fennmaradásának lehetősége. Meg kell ismerni ÖNMAGUNKAT, mert aki önmagát nem ismeri, a világot sem ismerheti.

Eszközeink már ismertek, nagyjából kialakultak, vagy most ismerkedünk velük. Ezek az eszközök a **biogazdálkodás és a vegetarizmus**, melyeket széleskörűen el kell terjesztenünk.

A természetes létformák vizsgálata – aminek alapján a tudományos biokultúra világszerte kialakult – vezetett arra a felismerésre, hogy ha természetes életmódot folytatnánk, akkor a bioszféra a jelenlegi rablógazdálkodás ellenére is – a pazarlóan nyomorgó emberiség jelenlegi létszámánál – sokkal nagyobb lélekszámot kellően ki tudna elégíteni. Az embernek meg kell ismernie saját szervezete működését, szakítania kell a „főzéssel, sütéssel”, a pasztörizálással, a fehérjékre s különösképp az állati fehérjékre épített táplálkozással.

A természetben okozott rombolás az ember szervezetében is ugyanolyan mértékben jelentkezik, hiszen az ember a kozmosz része, része az egésznek, minden megvan benne, ami a kozmoszban van. Nincs olyan atom a földön, mely ha csak egy-két atomnyi mennyiségben, de ne lenne megtalálható az emberi testben. Ebből világosan következik, hogy közvetlen környezetünknek és a távoli kozmosznak egyaránt a hatása alatt állunk. Így jöttünk létre, így működik a szervezetünk.

Gyors sorvadásra ítéljük magunkat, ha a végtelentől természetellenesen elszigetelődünk.

Az emberiség nagy szellemei az ember természetes helyét a kozmoszban és a Földön már korán felismerték. Az emberi faj fennmaradása és fejlődése érdekében a szent iratokban rögzítettek az alkalmazkodás törvényeit.

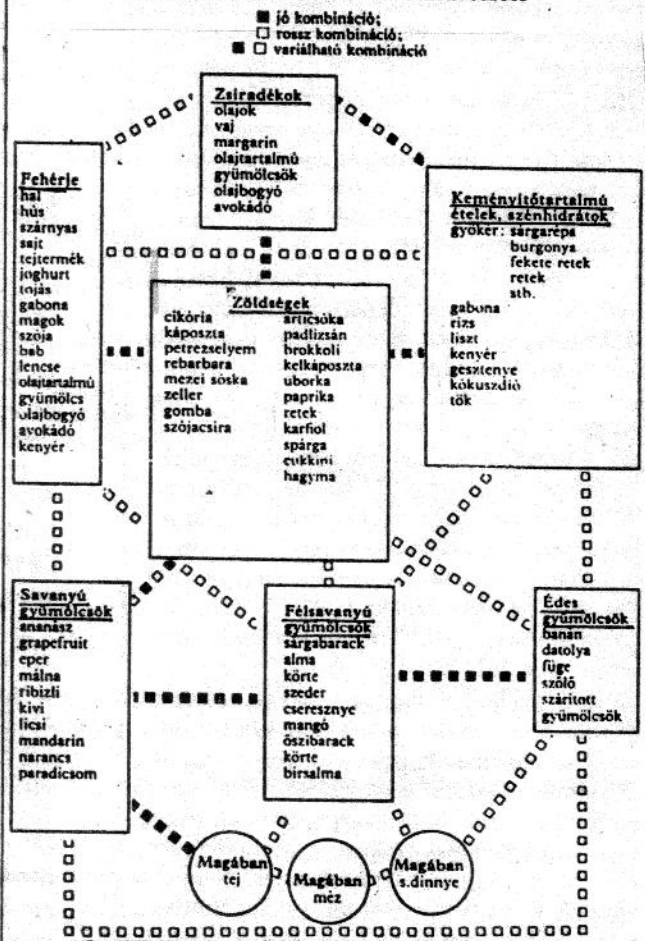
Igy került még korábbi idők eszmei hagyományaként az Őszö-vetségbe s a mai európai műveltségű világ erkölcsi tudatába a törvények néhány legfontosabbja, pl. MÓZES I. könyvének 29. fejezete, mely az 1842-ben kiadott KÁROLI BIBLIA szerint így hangzik: „És mondá az Isten: Imé adtam néktek minden maghozó fűvet, mely vagy az egész földnek színén, és minden gyümölcs-termő és maghozó fát: hogy azok legyenek néktek eledeletekre.”

Ez a törvény világos felismerése a kozmikus energiaátalakulásnak, azoknak a folyamatoknak, amelyek végett és céljából az ember a Földre került, teremtődött.

/folytatjuk/

ÉLELMISZER-KOMBINÁCIÓK

A kombinálás és disszociálás művészete

GINSENG

(Panax Ginseng)

A ginseng Kína EK-I tartományában és Észak Koreában honos növény. Kínában már több mint hét-ezer éves feljegyzéseket is találtak gyógyító erejéről. Gyökerének különleges beltartalma miatt rendkívül széles körben használható fel betegségek gyógyítására, életfolyamatok szabályozására.

- A ginseng tartalmú készítmények a több ezer éves kínai hagyományok alapján a következő betegségekre ajánlottak:
- frissíti az agyműködést, központi idegrendszer működését aktivizálja, szellemi tövénységet serkenti, neurasthenia, neurosis és más idegrendszeri elégtelenségek esetén is jól bevált;
- szabályozza a vérnyomást és vérkeringést, fogyasztható szívkoszorúerek betegségénél, hipertensio-nál, hypotensio-nál is;
- ajánlott gyomorfájdalmakra, krónikus gastritis és rossz étvágy esetén is;
- cukorbetegknél csökkenti a vér és a vizelet cukorszintjét;
- katalizálja a szervezetben a ribonukleinsav és fehérje bioszintézist;
- a szervezet ellenállóképességét megnöveli;
- serkenti a szervezet szexuális működését, növeli a szexhormonok szekrécióját férfinnál és nőnél egyaránt;
- a kínai orvoslás alapján növeli a szervezet belső energiáját.

Kaldeai henger Baál istenség trónon ülő alakjával.

A Cosmotherapia Gyümölcsdiétája

Az Ötven Legfontosabb És Leggyakoribb Betegség Gyümölcskúrák Általi Gyógyítása

Az alábbi gyümölcsök napi kétszeri táplálkozás esetén a **kizárólagos ebédet**, napi háromszori táplálkozás esetén pedig a **kizárólagos vacsorát** kell képezzeik, minden második napon, egész a gyógyulásig. Minden egyéb tekintetben azonban a Cosmotherapi Diéta általános szabályai követendők.

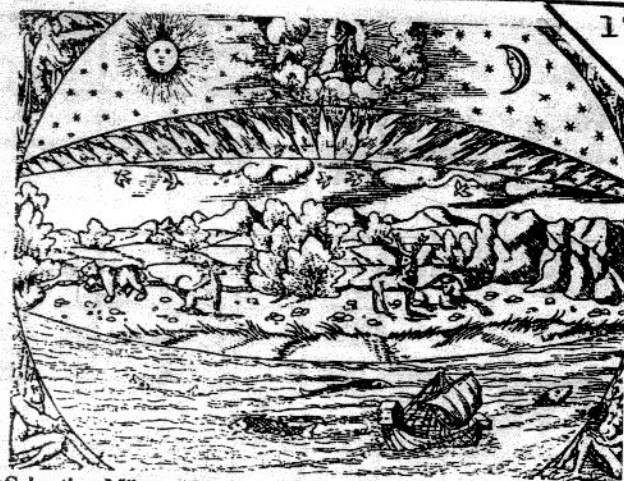
Agyvelőbántalmak: alma, szőlő. **Anyaméhduzzanat, Petefészekkeményedés:** szőlő. **Aranyér, Emésztetlenség, Bélnyákhártyagyulladás:** alma, szőlő, citrom. **Bőrbetegségek, Sömör:** nyers és főtt alma, szőlő, földieper. **Cukorbetegségek:** naspolya. **Epekőlika:** meleg citromos víz. **Epeláz:** főtt gyümölcs. **Gége és Hörghurut:** alma, datolya, fügetea, cseresznye, számo-ca, szőlő, szederszőrp, uborka-nedv. **Epylepsia:** füge, **Hájkór:** citrom, narancs, cseresznye, számo-ca. **Harapott Seb:** citrom. **Hasménés:** áfonya, gránátalma, földiszeder, málna, birsalma, körte, naspolya, som, vadcsere-sznye, berkenye. **Hipo-chondria:** cseresznye. **Hystéria:** citromos víz. **Kolera:** citrom, áfonya. **Köszvény és Csúz:** számo-ca, citrom, szőlő, földieper. **Láz és Gyula-dások:** almatea, vörös ribiszke, málnaecet (vizzel), citromosvíz, mandulalej. **Gyöngítő Láz** (hányásnál): ananász, természetes gyümölcslagylalt. **Nyálkáláz:** áfonya, **Mellgörcs:** (asthma): alma, szőlő, citrom, füge. **Mellhártyagyulladás:** alma, szőlő. **Kanyaró, Vörheny:** alma, szőlő. **Köhögés:** alma, szőlő, méz, mazsola, citromlé. **Véres köhögés:** főtt cseresznye. **Rekedtség:** sült alma, szőlő, füge. **Sápkór:** cseresznye, szőlő, szilva. **Sárgaság:** citromos víz, főtt alma, uborkanedv, számo-ca, szőlő, mazsola,

főtt gyümölcs, naspolya. **Szembajok:** alma, szőlő. **Szívbántalmak:** alma, szőlő, citromosvíz, földieper, cseresznye. **Nehéz E-mésztés:** szilva, szeder, datolya, barack, narancs, füge. **Vizelet-rekedés:** füge, szőlő, őszibarack, szamóca, áfonya, fekete ribiszke, dinnyemag. **Kimerültség:** ribiszke, dinnye. **Székrekedés:** narancs, édes-körte, szilva, földieper, barack. **Rovarsípés:** citromlél. **Bélférgék:** gránátalma gyökerének héja. **Égett seb:** füge. **Gyomorémiyégés:** alma, narancshéj. **Sorvadás:** kókuszdió-olaj. **Vérkőpés:** som, barack. **Máj és Lépvértóduulás, Tüdőbaj, Görvélykór:** alma, szőlő, citrom, földieper. **Idegés Fejfájás:** citromlevél. **Vértelenség:** alma, szőlő, cseresznye. **Angolkór, Skorbut:** alma szőlő. **Idegesség:** alma, szőlő, földieper. **Gyomor és Bélbajok:** alma, szőlő. **Erelmeszesedés:** barack, sárgadinnye. **Szédülés:** barack, sárgadinnye. **Vese és hólyagbajok:** sárgadinnye, cseresznye. **Torokfájás:** barack, füge, szeder.

PROF. DR. EDMOND SZÉKELY, 1938.

Sebastian Münster kozmográfiájából (1550)

Pengerei algák

Az élet bölcsője a tenger volt. Véréünk ásványi összetétele még ma is nagyjából megegyezik a tengerben található ásványi alkotórészek arányával.

A tengerből származó zöldségfélék - algák - nagyszerű forrása a nyomelemeknek. Különösen fontos a természetes jódtartalmuk. Japán és amerikai kutatók kísérleteket végeztek, hogy mely élelmiszer anyagok tudnak ellenhatást kifejteni a nukleáris sugárzás hatásaival szemben, amely leukémiát, csonttráktot és más betegségeket idéz elő. A kutatók megállapították, hogy a tengeri algák - KOMBU, WAKAME, ARAME, HIZIKI, NORI - egy poliszaharid anyagot tartalmaznak, mely szelektíven lekötö a radioaktív stronciumot és más nehézfémeket és segíti azok eliminálását az emberi testből.

WAKAME főként levesekbe, elsősorban miso levesben használatos; zöldségekkel enyhén főzve tálaljuk; megsűthetjük bő, forró olajban vagy 10 perces áztatás után kevés vízben sóval és Tamarival megrözzük. A Wakame Kombu helyett is használható.

KOMBU Felhasználás előtt vágjuk félbe majd keresztbe 2-3 cm-es darabokra. Tegyük fazékba, adjuk hozzá a zöldségeket és annyi áztatóvizet - felhasználás előtt 5-6 percig áztassuk - hogy félig ellepje a zöldségeket. Tegyük bele egy evőkanál tamariszójaszószt. Forraljuk fel, majd kis lángon főzzük 30 percig. Ha hűvelyesekkel, gabonákkal főzzük, mindig a lábos aljára tegyük a Kombut. A Kombu tea javítja a vér minőségét. Egy 3-4 cm-es Kombut 1/2 liter vízzel forraljunk fel majd kis lángon főzzük 10 percig.

ARAME és HIZIKI

A legtöbb ételhez adhatók. Felhasználás előtt 20 percig áztassuk vízben, majd csepegtessük le és kevés olajban pároljuk meg. Öntsük hozzá az áztató vizet és forraljuk fel. Lassu tűzön, fedő nélkül főzzük amíg a leve elfő. Ezután adhatunk hozzá olajban párolt sárgarépát vagy más gyökérféléket.

A Hiziki és az Arame egyaránt főzhető zöldségekkel kombinálható gabonafélékkel és tofuuval is. Felhasználható salátához vagy vajasztésába göngyölve megsűthetjük. Az Arame puhább mint a Hiziki ezért rövidebb főzést igényel valamint kevésbé érezni benne a sós tengervíz ízét.

NORI

Nagy fehérjetartalma tengeri alga mely magas A vitamin tartalommal rendelkezik. Legegyszerűbb fogyasztása, szárazon elropogtatjuk vagy összetörtelve levesbe és zöldség-ételekre szórjuk. A Nori lapokat rizslabdák borítására is használhatjuk. Nori forgalomba kerül nyers formában is, ilyenkor fogyasztás előtt nyílt láng fölé tartjuk a Nori lapot és megpirítjuk elszineződésig kb. pár másodperc.

A tengeri algák rendszeres fogyasztása az egészségmegővőn kívül nagy szerepet játszanak a rákbetegségek diétájában is. Lásd: Prof. Michio Kushi RAK MEGELŐZŐ ÉS GYÓGYÍTÓ DIÉTA c. könyvét. Megjelenik 1991. októberében. "ÉLTETŐ KOSÁR" 1241 Budapest Pf. 90.

FORGALMAZZA:
ÉLET HAZA
ALAPÍTVÁNY
1366 BP PE31

Rejtek

Borsos Józsefnél, a múlt század jeles arcképfestőjénél modellt ült egy nagybirtokos felesége, aki elhencegte:

- A fiam neveltetése egy erdőmbe került!

A szókimondó művész tettett csodálkozással felkiáltott.

(Borsos kérdése a rejtvényben található.)

VÍZSZINTES: 1. A kérdés első része (zárt betűk: O, O, P, Á). 6. Házi-

1	2	3	4	5	
6				7	
		8		9	
10	11			12	
13			14		
15			16	17	

számú. 7. Végtelen nász! 8. Mely személylyel? 10. Kávékeverék. 12. Fizimiska. 13. Üdítő ital. 15. Spielberg sci-fi filmje. 16. Gyurma.

FÜGGŐLEGES: 2. Kettős betű. 3. Alaszka leghosszabb folyója. 4. Sporteszköz, régies szóval. 5. Gyomai nyomdászcsalád. 6. A kérdés befejező része (zárt betűk: Ö, K, H, N). 9. Látásban bántóan zavar. 11. Görög betű. 14. Női becenév, fordítva. 17. Morzehang.

Vajda Péter a könyvek szeretetéről A 41. számunk megfejtése: Csillagvizsgáló kupolája, Nizza; Eiffel torony, Párizs; Nyugati pályaudvar.			MEGA	2	SILÁNY BOR	MŰV. TÖR. TÉNÉSZ V.	LAZA ER. KÖLCSŐ	FESTÉ. KES. LESZ	KETTÓS. BETŰ	GYORSAN ELEMEL	MEZŐGAZ. DASÁGI NAGY-ÜZEM
			1	EMULGE. ÁTOR	NÁTRUM	VONAT ELEKE!	KATONAI ELTÁV.	TEMPUS	NÉVELŐ. FORD.	SPANVOL FFMÉV	
			ÉGTÁL. RÓV.						VAKRÉMÜLET		
			KOCSIBA RÁMOL						TERMÉSZETES LOGARITMUS		
				FÖLDI	GYOMOR ÉRZÉSE			VÁLOG. FOCISTA			
					TABLET. TA			SORSZÁM. NÉV VÉGZ.			
BEVONAT FÉMEN		NÉNIKE		LENGVEL J. HŐSE				SVÉD FELTAL. SZARVAS-FÉLE			
TILTÁS				MAGA-SODONI							
ÉSZAK	3	LÓVÁ TENNI!									
FOGADALOM	D.TŰLI VÁROS	KIRÁMOLJA				GYARA-PODOK		... VAN WINKLE	SODÓ EGYNEMŐ		
						KÉPES SPORT		MEGALÁ-POZOTTAN	VAGDALT HUS		
									MHI RÉGI VÁR-MEGYE		
NYÁRI NADRÁG ZÜRJÉN											
RÁDIÓ-DOBOZ RÉSE											
SHAKE-SPEARE DRÁMA ALAKJA											
AZ ENSZ ANGOL RÖVI-DÍTÉSE											

(Keresztrejtvényünket olvasóink szórakoztatására szánjuk. A megfejtéseket ne küldjék be!)

Steiner

Steiner, Rudolf (1861–1925)
A karma megnyilvánulásai

A német filozófus nem ismeretlen a hazai olvasók előtt: egy éve jelent meg *A szociális élet kérdései* című könyve (l.: 901902). Jelen mű Steiner 1910-ben, Hamburgban tartott előadás-sorozatát adja közre, amelyben a „szellemtudomány életbevágó kérdéseit érinti”, az ember sorsának ismeretét adja, hiszen a szerző által képviselt antropozófia az ember lényegét ábrázolja. A karma fogalma áll az előadások középpontjában. A hinduizmus szerint az emberek sorsát a korábbi életeikben elkövetett tetteik határozzák meg. A karmát tehát legegyszerűbben a sors szóval tudnánk lefordítani – Steiner előadásai azonban részletesebben is kifejtik, mit kell értenünk e karma fogalmán. A karma legáltalánosabban „szellemi okozati törvényként” határozható meg. Olyan törvénynek, melyben a szellemi létből fakadó bizonyos okokra bizonyos hatások következnek. Ugyanakkor a karmafogalom elképzelhetetlen „a hatást kiváltó vagy okozó lényre való visszaható tulajdonság nélkül”. Ezen túl a karmafogalomba az is beletartozik, hogy az ok és okozat között törvényszerű összefüggés van, s „meghaladja azt, amit egy lény közvetlenül akar”.

Steiner szerint „a születés és halál közötti emberélet korábbi emberletek ismétlődése”. A karma törvényszerűségeit ezért csak akkor ismerhetjük meg, ha túlmegyünk az ember egyszeri életén és követjük őt újjászületésének egymásra következő során. Így egy bizonyos ok visszahatása egy későbbi életben jelentkezik: ezzel magyarázható például a tudomány fejlődése, a betegségek értelme stb. A halál és a születés közötti időben minden emberi lény visszatekint korábbi életére, s az ott elkövetett hibáit új életében kell helyrehozni, sőt korábbi élete szabja meg új életének menetét. „Valóban elmondhatja az ember: tévedéseink nem maradnak büntetlenül!” – mondja Steiner. Minden karmikus törvényszerűségnek – például a halállal végződő betegségek is – az a célja, hogy az ember javát szolgálja, hogy „az embert magasabbra juttassa”. Az ember két – luciferi és ahrimáni – kísértésnek van kitéve: az első a jellem hibáit jelenti, a gögőt, a nagyravágyást, a másik pedig a külvilág, az érzéki dolgok csábítását. Steiner fontosnak tartja ezért a jellem művelését, mert ez juttatja el a magasabb fejlődéshez az embert. Az antropozófia célja lényegében az ember tökéletesedéséhez való elvezetés.

Napjainkban különösen nagy az érdeklődés a nem-materialista nézetek iránt. Akár elfogadjuk az olvasó a steineri szellemvilágról szóló tanítást, akár nem, annak erkölcsi célzata mindenképpen nem: a napi élvezeteknél túl az életről, az értékekről való következményre világít rá. – *Nem filozófiaként, inkább meditációs olvasmányként érdemes ajánlani.*

Életrajz, munkásság és legutóbb ismerteti műve: *A szociális élet kérdései* (901902).

Wharton, William (1926)
Apa

A nagyívű, megrázó, sok nyilvánvaló önéletrajzi elemet tartalmazó regény cselekménye voltaképpen egyszerű: John Tremont, ötven év körüli, beérkezett, Párizsban élő amerikai festő kábeltávíratot kap, hogy Los Angelesben élő anyját szívóroham érte, mire azonnal repülőre ül, hogy segítsen apjának és sokgyerekes húgának, Joannak átvészelnii a dolgokat. Apja világeletemben egyszerű munkás volt, a család írókat, a uralkodó szerepet mindig a korlátolt és erőszakos Anya játszotta benne.

Anyja viszonylag gyorsan felépül, igaz, nagyon kellene magára vigyáznia, ám közben Apánál kisebb műtét válik szükségessé, talán valami agyi katasztrófa is éri, és hirtelen magatehetetlen emberronccsá válik. Tremont hazaviszi az embertelen kórházi körülmények közül, és megpróbálja maga ápolni, de állapota egyre csak romlik, már a halálára készülnek, amikor Anya, persze túlerőlteti magát, újra kórházba kerül. Ekkor váratlan fordulat jön: Apa hirtelen teljesen föltisztul, gyorsan magához tér, és valószínűleg új emberré válik. Mohón élvez mindent, amit csak megtapasztalhat, motorbiciklire ül a fiával, kocsmába jár vele, élvezettel bibelődik a kertjében, találmányt eszel ki, divatosan kezd öltözködni – és nagyon élvezi az életet. Kiderül viszont, hogy évtizedek óta van egy sajátos fantázia-élete is (sokgyerekes farmerként éli, valahol gyermekkorának színterén, részben kitálat családjal). Ez a fantáziálás most annyira elevenné válik, hogy gyakran nem tudja a valódi élettől elválasztani, ezért pszichológushoz viszik.

A gyerekek nagy ügyel-bajjal egyensúlyoznak Anya és a teljesen megváltozott Apa között, a pszichológus is segít valamit, de aztán Apa újabb agyvérzést kap, és megint magatehetetlen szénilis vénemberré roskad vissza, akit most már menthetetlenül otthonban kell elhelyezni. Tremont egyetlen éppen kimaradt fiával, Billyvel kölcsönkocsin vág át egész Amerikán – ez a regény másik fő szála, Los Angelesből Philadelphiáig, ahol utoléri őket a távírat: Apa meghalt.

A regény sokakban fog mély, személyes hurokat megpendíteni. Az öregek magatehetetlen összeomlásának és a kétségbeesetten igyekvő gyerekek megpróbáltatásainak leírása – beleértve a kórházi kiszolgáltatottságokét is – egyszerűen döbbenetes; izgalmas a világeletemben elnyomott Apa új, színes egyéniségének kibomlása; finom és érzékeny a családi kapcsolatok, Anya, Apa és a testvérek viszonyának rajza; Billy személyében pedig a következő nemzedék szülő-gyermek kapcsolatainak árnyalt ábrázolása; s végül a hosszú autótú a fantasztikus amerikai kontinens változatos világán át. Nem szórakoztató, hanem megrázó olvasmány – mindenkinek ajánlható.

WHARTON, William álnéven publikáló amerikai író, önjellemzése szerint egy „amerikai festő, aki ír”. Ismertetett művei: *Madárka* (872385); *Éjféltre kitisztul* (891498).

1948-ig, nyugdíjazásáig a filozófia professzora a pécsi majd a szegedi egyetemen, a két világháború között népszerű filozófiai munkák szerzője Halasy-Nagy József, majd évtizedekig csend, említetlenség honol körülötte, még csak nem is perlekednek vele. Ez a munkája 1944-ben látott napvilágot, s hiába az eltelt csaknem öt évtized, *A filozófia* című mű ma is élő, eleven, sokak számára olvasható, mert valójában közérthető bevezetés a filozófia világába. Mindjárt a kötet elején, miután a filozófia tárgyáról szólott, *A filozófus* jellemzőit taglalja tanáros precízséggel és talán éppen ebből következően láttató erővel. *Raffaello: Athéni iskola* című híres képének elemzésétől jut el a filozófia lényegéhez, ahhoz ugyanis, hogy „itt nincsen olyan tétel, amit újra meg újra elő ne lehetne venni, és ami fölött újra meg ne indulhatna a vita, hogy vajon igazság-e az, vagy sem”. Az igazságról gondolkodván a relativitás, a pragmatizmus ismérvei, az agnoszticizmus és kritizmus igazságfelfogásai kerülnek sorra. A különböző világnézetek bemutatása kapcsán *Marx, Hegel, Bergson* koráig ér el. A kötet máig igazán olvasmányos és színes része a filozófiatörténet Halasy-Nagy által kiemelt alkotóinak portréja, alkotásaik elemzése. Valóságos esszégyűjtemény ez a fejezet: *Sokratesz, Platon, Arisztotelész, Szent Ágoston, Descartes, Pascal* s időben egyre előre haladva *Kant A tiszta ész kritikája, Schopenhauer, Bergson* remekműveinek elemzéseit olvashatjuk. A kötet kitekintéssel zárul: lélektani, esztétikai, etikai alapfogalmak tisztázásával.

A mai olvasó számára az igazi nyereséget a filozófiai remekművek elemzése jelentik. Hatalmas műveltséganyag hőmpolyóg olvasmányos stílusban egy-egy munka gondolatrendszerének kibontása és megértése kapcsán – mindenképpen arra ösztönözve olvasóját, hogy az eredeti művel találkozzék. – Ezért is érdemes főként fiatal, vagy filozófiai alapmunkákkal most ismerkedni kívánó felnőtteknek ajánlani.

A sorozatban legutóbb: 910538.

HALASY-Nagy József filozófus, egyetemi tanár. Ez az első ismertett műve.

Bussolati, Emanuela
Az én világom

A gyermekenciklopédiák, a „kérdezz – felelek” könyvek manapság gazdát kínálatából is kiemelkedik ötletességével, esztétikai igényességével, témái változatoságával az olasz szerzőpáros kötete. Széleskörűen válogat a különböző tudományágak anyagából, főként a természettudomány és az alkalmazott tudományok, valamint a művészet, a sport és a földrajztudomány elemeit fordítja le a kisgyerekek nyelvére. Teszi ezt elsősorban az illusztrációk ötletes felhasználásával; kezdvé a képes tartalomjegyzéken, s a beszédes címek (*Születünk és felnövünk; A világ élelmiszeráruháza; Az állatvilág mint az élet forrása; A világegyetem; Sarkvidék, tundra, hegyvidék...*) mögül kibomló tartalom gazdagságát is a színes rajzok bősége szavatolja.

Megközelítően harminc témáról esik szó a kötetben, általában két lapnyi terjedelemben, melyet két nagy, kihajtható tábla növel. Az enciklopédia azért is tudja meggyőzően a teljesség látszatát kelteni, mert tömör, olvasmányos képaláírásai mindent áttekintő világtérképek, hol pedig valóságú, parányi részletek pontos rajzához illeszkednek. Két teljes oldalon együtt mutatja be például az ismertebb sportágakat, míg két másik oldalon valóságú kultúrtörténeti tablón vonultatja föl a különböző történelmi korok öltözködési stílusait reprezentáló, aprócska figurákat. Áttekintő képet kapnak a kötetet nézegető gyerekek a háziállatokról, egy falusi gazdaság életéről csakúgy, mint a tengerek, a folyók világáról, vagy az univerzum törvényeiről. A felfedező utakra két kis figura ajánkozik társul; a kíváncsi Nico és élénk figyelme, aprócska kutya, Vau. A két „idegenvezető” igyekszik megtanítani a gyerekeket a dolgok közötti összefüggések megértésére azzal is, hogy a témák közti utaló számokra irányítja a figyelmet. Hosszabb szócikkek füzére (*Sok hasznos tudni- és csináltnivaló*) zárja a kötetet; mesél többek között arról, miként készülhet el egy növénygyűjtemény, mit jelent a csillagkép fogalma, milyenek a Dinosaurius-rekordok (pl. egy tengeri őshüllő gyomrában több mint nyolc kiló kavicsot találtak, amelyet az állat a jobb emésztés kedvéért nyelt le).

A szép és okos könyv színes kiegészítő anyag lehet az általános iskolák alsó osztályos diákjai számára, de szülői közreműködéssel már a kisebbeknek is ajánlott.

BUSSOLATI, Emanuela olasz ismeretterjesztő ifjúsági író.

ORLANDO, Sabrina olasz rajzoló, könyvillusztrátor.

Ez az első ismertett művük.

Ormánsági faragott sőtartóról. Hodó József munkája. 1870–80

SZERVIZ Kft

Cég tul.: Frühwald Ferenc

1031 Budapest, Lőpormalom u. 3.

Tel./Fax: 06/27 42 302

Rövidesen megnyitjuk boltunkat ahol garantált BIO TERMÉKEKET FORGALMAZUNK.

Cím: Bp. III. Szentendrei út 223.

- elkészítjük átállási tervét
- gondoskodunk a megfelelő bio-növényvédelemhez szükséges anyagok beszerzéséről
- folyamatos szaktanácsadást biztosítunk
- megvásárolt termékeit 15 napon belül kifizejük
- kívánságra célgépeit, bio eszközeit beszeresszük
- csak hosszútávú együttműködéssel dolgozunk
- évente kedvezményes tanulmányutakat szervezünk.

Biztos értékesítési háttérrel várjuk a magán- és társas vállalkozásban működő bio gazdálkodók jelentkezését!

Legyelem!

A nagyszerű koos János-est után örömmel közöljük, hogy március 8-án, a NŐNAP alkalmából újabb sztárok lépnek fel a vasadi klubkönyvtár színpadán:

**KOVÁCS KATI
ARADSKY LÁSZLÓ
HARMATH ANDREA**

• **KONCZ TIBOR** együttese
Szeretettel várjuk Önöket!

EZ BIZTOS!

Minden hétfőn 18-20 óra között

biztosítási tanácsadás - a klubkönyvtárban

!!!